

Lapset SIB Vantaan ja Benevolent Society Social Benefit Bondin vertailu

Ville Satola

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Amk-opinnäytetyö

2021

Tradenomin tutkinto

Tiivistelmä

Tekijä(t)

Ville Satola

Tutkinto

Tradenomi

Raportin/Opinnäytetyön nimi

Lapset SIB Vantaan ja Benevolent Society Social Benefit Bondin vertailu.

Sivu- ja liitesivumäärä

37 + 0

Työssä analysoidaan ja vertaillaan kahta tulosperusteista rahoitussopimusta Vantaan Lapset SIBiä ja Benevolent Society Social Benefit Bondia. Työn tarkoituksena on selventää tulosperusteisia rahoitussopimuksia ja analysoida Suomessa käynnissä olevaa Lapset SIBiä vertaamalla sitä Australiassa jo suoritettuun Benevolent Society Social Benefit Bondiin. Analyysin pohjana toimii Benevolent Society Social Benefit Bondin final evaluation ja FIMiltä saatuja tietoja Lapset SIBistä.

Tavoiteltu lopputulos on saada selville minkälainen mahdollisuus Vantaan Lapset SIBillä on onnistua ja tuottaa voittoa siihen sijoittaneille. Vertailun jälkeen voin todeta, että Lapset SIB Vantaalla on korkea mahdollisuus onnistua sen päättyessä vuonna 2031. Tämän väitteen perustan siihen, että Lapset SIB Vantaa on hyvin samanlainen toteutukseltaan kuin Benevolent Society Social Benefit Bond ja Lapset SIB Vantaassa on mukana asioita, joita on ehdotettu parannuksena Benevolent Society Social Benefit Bondille. Myös Lapset SIB Vantaan salkunhoitaja Jani Kempaksen jota haastattelin opinnäytetyötä varten osasi kertoa että Lapset SIB Vantaan käyttäjä palaute on ollut hyvä eikä olla jouduttu käyttämään kalliita huostaanottopalveluita, joita pyritään välttämään. (Kempas 10.11.2020)

Asiasanat

Tulosperusteinen rahoitussopimus, SIB, Social Impact Bond, Huoltajuus, Vaikuttavuus, Tu-
lostien ostaminen

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Vaikuttavuusinvestoiminen ja tulosperusteiset rahoitussopimukset	4
2.1	Vaikuttavuusinvestoiminen.....	4
2.2	Yleistä SIBistä.....	5
3	SIBit Suomessa ja Australiassa sekä verrattavat SIBit	9
3.1	SIBit Australiassa.....	10
3.2	Lapset SIB	10
3.3	Verrattava SIB.....	12
4	Vertailtavien SIBien toteuttajat	14
4.1	Vantaan Lapset SIBin toteuttaja ja toteutuskumppanit	14
4.2	Benevolent Society Social Benefit Bondin toteuttaja ja toteutuskumppanit.....	15
5	SIBien aihevalinta ja kohderyhmän valikoiminen	18
5.1	SIBin aihevalinta ja perusteet.....	18
5.2	Kohderyhmän valitseminen.....	19
5.3	SIBien kohderyhmät.....	20
5.4	Kohderyhmän valikoimisen perusteet.....	21
6	SIBien toteutus.....	23
6.1	SIBien toteutukset.....	23
6.2	Perustelut valitulle toteutusmetodille	24
7	Onnistumisen kriteerit.....	27
7.1	SIBien kriteerit.....	28
8	Toteuttajan ja sijoittajan hyödyt	29
8.1	Vertailtavien SIBien tuotto ja kuluja	30
9	Pohdinta.....	32
9.1	Tutkimuksen luotettavuus, jatkotutkimus.....	33
9.2	Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi.....	33
	Lähteet	35

1 Johdanto

Aiheeni on Vantaa Lapset SIBin rinnakkaisvertailu Benevolent Society Social Benefit Bondin kanssa (BSSBB), jotka molemmat ovat tulosperusteisia rahoitussopimuksia. Ne on suunnattu lapsille ja lapsiperheille ja niiden tavoite on parantaa nuorten hyvinvointia estämällä perheen rikkoutuminen. Päädyin aiheeseen kouluprojektin kautta, jossa piti esitellä Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra. Mielestäni aihe on tärkeä, koska se liittyy nuorten hyvinvointiin ennaltaehkäisevällä tavalla. Aihe on ajankohtainen, koska tulosperusteiset rahoitussopimukset ovat yhä enemmän yleistyneet Suomessa ja muualla maailmassa. Aihe liittyy laajemmin yli kymmenen vuotta sitten keksittyyn rahoitussopimukseen, joka on tulosperusteinen eli voitto perustuu tulosten saamiseen. Sopimus on yleiseltä nimeltään Social Impact Bond.

Useimmiten valtio ei tue ohjelmia, jotka ovat ennaltaehkäiseviä, niiden tulosten puuttumisen ja arvaamattomuuden takia. Tästä syystä SIBit ovat mielenkiintoisia, sillä ne mahdollistavat ennaltaehkäisevät projektit yksityisellä rahoituksella. Rahoittajat tekevät voittoa, mikäli projekti saavuttaa tavoitteensa. SIBit eivät siis lukeudu hyväntekeväisyydeksi. Tavoitteet, jotka määrittävät SIBin onnistumisen, ovat aina ennalta määritetty, mutta niiden tarkkuus vaihtelee. Suomessa on yleensä todella täsmälliset ja tiukat tavoitteet, kun taas anglikaanisissa maissa ne ovat yleensä löyhemmät.

Tutkimus perustuu dokumenttianalyysiin. Se on tutkimustyö, jossa vertaillaan projektien toteutustapaa, kohderyhmän valintaa, syitä miksi FIM ja The Benevolent Society ryhtyivät kyseisten SIBien toteuttamiseen ja onnistumisen kriteereitä. Tutkimuksen tiedot perustuvat Benevolent Society Social Benefit Bondin final evaluationin ja FIMin tähän mennessä saatuihin tuloksiin. Tulokset FIMin osalta on saatu haastattelusta Lapset SIBin salkunhoitajalta ja Lapset SIBin omilta kotisivuilta. Teoriapohjana on Homebuilderssin ja SOS lapsikyläsäätiö ry:n vuonna 2015 Varkaudessa aloitetun perhekumppanipalvelun tulokset, sekä Pekka Pennasen väitöskirja ”Sosiaalinen tulosrahoitus hyvinvointiyhteiskunnan uudistamisen välineenä Suomessa.” Syyni tutkimukselle on henkilökohtainen kiinnostus.

Opinnäytetyön alku koostuu yleisestä kappaleesta, jossa käydään läpi vaikuttavuusinvestoiminen ja SIBit yleisesti sekä Suomessa että Australiassa. Kappaleen lopussa on lyhyt esittely vertailtavista SIBeistä Tämän jälkeen työ jakautuu kappaleisiin, jotka on eroteltu teemoittain ja joissa vertaillaan Lapset SIBiä ja BSSBBtä teeman mukaisesti, sekä tuodaan taustoja SIBien tekemisiin ratkaisuihin. Lopussa tehdään yhteenveto ja vastataan pää-tutkimuskysymykseen eli kuinka mahdollista on Vantaan Lapset SIBin onnistuminen?

Valitsin Vantaan Lapset SIBin, koska se on Lapset SIBistiä vertailukelpoinen BSSBBin kanssa ja olen ollut jo yhteydessä Laspet SIBin salkunhoitajaan. Benevolent Society Social Benefit Bond on valittu vertailu kohteeksi, koska se on tietääkseni ainoa vastaava valmis SIBi maailmassa. Opinnäytetyössä vertaillaan tarkemmin Lapset SIBiä Vantaalla, johon Lapset SIBin rakenteesta. Lapset SIB on nimittäin hanke, jota on tarjottu useille kunnille, joilla kaikilla on eri tavoitteet ja kohderyhmät, vaikkakin rahasto on yhteinen ja sen päätösaika sama. Tästä syystä Lapset SIBiä ei voi kokonaisuudessaan verrata BSSBBhen. Käytän työssäni Refworksia lähteiden keräämisessä.

Avainsanasto

Tässä opinnäytetyössä käytetään seuraavia käsitteitä ja lyhenteitä:

SIB	Social Impact Bond. Sijoitus instrumentti, joka kuuluu vastuullisuusinvestoinnin kattokäsitteeseen. Suomeksi Tulosperusteinen rahoitussopimus.
BSSBB	Benevolent Society Social Benefit Bond. Vertailtava SIB, joka on Australiasta New South Walesista.
Sitra	Suomen itsenäisyysrahasto. Perustettu 1967. Toimii neuvonantajana ja sijoittajana suomalaisissa SIBeissä.
SB	Social Benefit Bond. Sama asia kuin SIB, mutta Australiassa.
THL	Terveyden ja Hyvinvoinnin Laitos. Tutkii ja seuraa suomalaisten hyvinvointia ja terveyttä, sekä kehittää toimenpiteitä niiden edistämiseksi.
OOHC	Out of home care eli lapsi on sijoitettu kodin ulkopuolelle.
CBA	Commonwealth Bank of Australia. Australialainen pankki. Toimii BSSBBssä hankehallinnoijana.
SVA	Social Ventures Australia. Australialainen ei-tuottoa tavoitteleva yritys. Mukana suurimmassa osassa australialaisia SIBejä.
DCJ	Department of Communities and Justice. Julkinen organisaatio Australiassa
RF	Resilient families. BSSBBssä tuotettu palvelu.

2 Vaikuttavuusinvestoiminen ja tulospohjaiset rahoitus sopimukset

Tässä kappaleessa käydään läpi vaikuttavuusinvestoiminen yleisesti, sekä selitetään SIBistä laajemmin. Vaikuttavuusinvestoimisen käyn lyhyesti läpi, sillä se on kattokäsite SIBille ja avaa sen käyttötarkoitusta enemmän sekä on varsin uusi termi ja todennäköisesti monelle tuntematon. Kappale antaa opinnäytetyölle teoriapohjaa ja tutustuttaa keskeisiin käsitteisiin yleisesti.

2.1 Vaikuttavuusinvestoiminen

Ennen SIBin avaamista on ensin avattava vaikuttavuusinvestoimista, joka on yhä enemmän suosiota saanut sijoittamistapa.

Vaikuttavuusinvestoimisessa halutaan sitoa yhteiskunnallinen hyvä ja taloudellinen tuotto. Vaikuttavuusinvestointi on kattokäsite, joka kattaa osakesijoituksia, lainoja ja erilaisia laina variaatioita. Terminä se on ensi kerran tullut käyttöön vuonna 2007 Rockefeller Foundationin järjestämien kahden tapaamisen perusteella. Tapaamisissa kokoontui hyväntekeväisyys- ja kehitysjärjestöjen ja rahoitusalan vaikuttajia. Sitä ennen idea vaikuttavuuden mitaamisesta on yleisesti esitetty olleen olemassa jo 1950- ja 1960-luvulta Yhdysvalloista. SIBit ovat yksi vaikuttavuusinvestoinnin instrumenteista. (Pennanen 2020, 18) Vaikuttavuusinvestoimisen suosio on kasvanut huomattavasti viime vuosikymmenen aikana, sillä julkinen sektori kohtaa yhä enemmän ongelmia, joita se ei kykene ratkaisemaan nykyisellä toimintamallillaan.

Julkisella sektorilla on vaikeuksia palveluiden suunnittelussa ja toteuttamisessa, sekä sille kasautuu sosiaalisia ongelmia, joita se ei kykene ratkaisemaan nykyisillä toimintatavoilla. Tästä johtuen on tuotu esille, että otettaisiin käyttöön yksityisen sektorin johtamisjärjestelmiä ja erilaisia kannusteita ongelmien ratkaisemiseksi. (Pennanen 2020, 26) Tästä huolimatta vaikuttavuusinvestoimisen markkinat eivät ole kehittyneet nopeasti, vaikkakin sen tuoma arvo sijoittamisessa on huomattu yhä selvemmin. (Pennanen 2020, 32) Tämä silti luo mahdollisuuden yhteiskunnalliselle yrittäjyydelle ja vaikuttavuusinvestoijille. Näin ollen ennaltaehkäisevät ja riskialttiimmat ideat otetaan todennäköisesti alttiimmin käyttöön, sillä ei tarvitse julkisia varoja riskeerata projekteissa. Vaikuttavuusinvestoiminen antaa myös julkiselle sektorille uutta energiaa, sillä se auttaa tuottamaan uusia ja innovatiivisia ratkaisuja nyky maailman ongelmiin yksityisellä rahoituksella.

On myös hyvä tuoda esille, että vaikuttavuusinvestoiminen ei ole hyväntekeväisyyttä vaan siinä halutaan saada tuottoa siinä missä yhteiskunnallista vaikutustakin. Sitä on tosin kutsuttu filantrokapitalistiseksi eli yksityisten toimijoiden rooli kasvaa esimerkiksi sosiaalisten

haasteiden selvittämisessä. Termiin liittyy ajatus, että hyväntekeväisyyden olemassaolo viittaa järjestelmän epätasa-arvoisuuteen. (Pennanen 2020, 38) Yrityksille ja institutionaalisille sijoittajille on myös hyödyksi yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemisesta syntyvä positiivinen imago.

Vaikuttavuusinvestoimisen monipuolisen luonteen vuoksi sen kategorisoinnissa on haasteita. Tästä on seurannut keskustelua sen luonteesta. Onko se hyväntekeväisyyttä vai sijoittamista. Yleisesti sitä pidetään enemmän sijoittamisena. Tosin sosiaalisen edun saavuttaminen sijoittamalla tuottoa tuottaviin kohteisiin, joilla on myös vaikutusta yhteiskunnallisiin ongelmiin, tekee vaikuttavuusinvestoimisesta uniikin. Lisäksi on hyvä huomata, että vaikkakin sosiaalista hyvää tavoitellaan, niin ratkaisut perustuvat edelleen markkinalogiikkaan ja käytäntöihin, jotka ymmärretään piilevän hoidettavien ongelmien takana. (Pennanen 2020, 38)

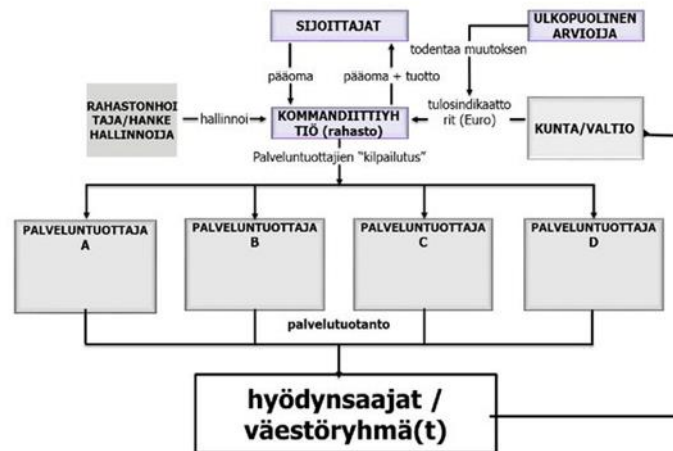
Vaikuttavuusinvestoinnissa on usein liian optimistiset odotukset ja epäonnistuneista sijoituksista ei juurikaan keskustella. On myös hyvä ottaa huomioon, että vaikuttavuusinvestoiminen on varsin alkuvaiheessa ja sen kehitys ei ole vielä päättynyt. (Pennanen 2020, 37) Kaikesta tästä huolimatta vaikuttavuusinvestoimisella ei voida vastata kaikkiin yhteiskunnallisiin ongelmiin eikä sitä voi pitää ihmelääkkeenä sosiaalisiin ongelmiin.

2.2 Yleistä SIBistä

Suomen itsenäisyyden rahasto SITRAn mukaan tulosperusteiset rahoitussopimukset eli SIBit ovat

”Yksi vaikuttavuusinvestoimisen toteutusmuodoista on tulosperusteinen rahoitussopimus (engl. Social Impact Bond, SIB). Siinä institutionaaliset ja yksityiset sijoittajat rahoittavat hyvinvointia edistävät palvelut ja kantavat toteutukseen liittyvät taloudelliset riskit. Hankkeille määritellään tarkat, mitattavat tavoitteet, jotka heijastavat haluttua hyvinvoinnin lisäystä. Julkinen sektori maksaa vain tavoitteiden mukaisista tuloksista.” (Sitra s.a.a)

Tulosperusteisen rahoitus sopimuksen (SIB) perusrakenne

SITRA

Kuva 1 SIBin rakenne (Sitra s.a., 13)

Toteutuakseen SIB tarvitsee julkisen sektorin organisaation, joka ostaa tulokset, yrityksen tai järjestön, joka tuottaa palvelun, sijoittajat, jotka rahoittavat palvelun ja hankehallinnoijan, joka on vastuussa sopimuksen koordinoinnista. (Sitra s.a.a) Yksityisen rahoituksen avulla SIBit omaksuvat yksityisen sektorin käytäntötapoja, kuten vaikuttavuuden mittaaminen ja tarjotun palvelun organisoiminen. (Pennanen 2020, 17) SIB on siitä hyvä, että se mahdollistaa ennaltaehkäisevät mallit, joita muuten olisi vaikea saada aikaan julkisella rahoituksella.

Toimiakseen SIB tarvitsee tarkat ennalta päätetyt mitattavat kriteerit onnistumiselle ja mitarit, millä niitä mitata. SIBillä on myös ennalta päätetty kesto, joka voi vaihdella hyvinkin paljon. Esimerkiksi Lapset SIB kestää kolmetoista vuotta vuodesta 2018 vuoteen 2031 asti, kun taas TyHy-SIB kesti viisi vuotta vuodesta 2015 vuoteen 2020. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020. 1, 3) Koska SIB on yksityisesti rahoitettu ja julkinen organisaatio joutuu maksamaan vain onnistumisesta, käytetään SIBejä usein ennaltaehkäisevien ratkaisujen kokeiluun yhteiskunnallisissa ongelmissa. Tästä esimerkkinä vankien kuntoutus siviiliin, lasten syrjäytymisen ehkäisy tai maahanmuuttajien tehokkaampi integroiminen yhteiskuntaan. (Pennanen 2020, 20, 42) SIBit ovat myös hyvin käytännöllisiä julkisille organisaatioille, sillä ne eivät joudu käyttämään verorahoja muuta kuin projekteihin, joissa ne saavat haluamansa tuloksen.

Uusi seelantilainen ekonomisti Ronnie Horesh esitti vuonna 1988 idean sosiaalipoliittisesta velkakirjasta (Social Policy Bond). Velkakirjaa pystyisi vapaasti myymään ja se kes-

kittyisi työttömyyden hoitoon. Horeshin esimerkissä aluksi velkakirjojen arvo olisi 2,5 dollaria, mutta jos työttömyyden ehkäiseminen olisi tarpeeksi hyvä, voisi arvo jopa nelinkertaistua. Tämän jälkeen, jos velkakirjoja ostaa muut ihmiset tai instituutiot, kasvaa niiden arvo kysynnän ja tarjonnan mukaisesti. Horeshin idea ei tosin saanut suosiota ja vasta vuonna 2007 alettiin Britanniassa asiaa tutkimaan, mutta Horeshin ajatukset olivat kuitenkin esivaihe nykyiselle SIBille. SIBin tarkoitus on ollut antaa julkishallinnolle työkalu, jolla kehittää yhteiskunnallisia ja terveyttä koskevia ennaltaehkäiseviä ohjelmia. (Pennanen 2020, 19)

Ensimmäinen SIB aloitettiin kuitenkin vasta vuonna 2010 Iso-Britanniassa, kun Social Finance aloitti yhteistyössä oikeusministeriön kanssa Peretboroughn vankilasta vapautuneille vangeille SIBin. SIBin tarkoitus oli vähentää lyhyen tuomion saaneiden palaamista vankilaan. Social Finance oli huomannut, että lyhyen tuomion saaneiden vankien palaaminen vankilaan vuoden sisällä oli jopa 60 %. SIBi keräsi viisi miljoonaa puntaa. Projekti päättyi vuonna 2017 onnistuneesti, kun SIBi sai aikaan 9 % tiputuksen hallintaryhmässä. Social Finance on brittiläinen ei-voittoa tavoitteleva järjestö. (<https://sibdatabase.social-finance.org.uk/> s.a.)

Ison-Britannian jälkeen SIBien määrä on kasvanut huomattavasti (8.4.2021 niitä oli 140 kappaletta) ja niiden yhteensä keräämä rahamäärä oli noin 440 miljoonaa. Ylivoimaisesti eniten SIBejä on Yhdistyneessä kuningaskunnassa: 47 kappaletta. Myös Yhdysvalloissa ja Australiassa on iso määrä SIBejä: 26 kappaletta ja 10 kappaletta. Euroopassa eniten SIBejä on Hollanilla eli 11 kappaletta. (<https://sibdatabase.socialfinance.org.uk/> s.a.) Tällä hetkellä Suomessa on yksi toteutettu SIB ja kolme käynnissä olevaa. Neljä SIBiä on suunnitteilla. (Sitra s.a.a)

Suomen ensimmäinen SIB oli Tyhy-SIB, joka keskittyi työhyvinvoinnin parantamiseen ja on ainoa kaltaisensa maailmassa. (Irmeli et al. 2019, 14) Tyhy-SIB keräsi noin 600 tuhatta euroa. Sen tarkoituksena oli tuottaa hyötyä vähintään kymmeniä tuhansia euroja per vuosi. Tämän se olisi saavuttanut sairaspöissaolojen vähentymisellä. Se alkoi vuonna 2015 ja loppui vuonna 2019. Sijoittajan näkökulmasta projekti ei ollut onnistunut, sillä he eivät tuottaneet voittoa ja maksimissaan sijoittajat saivat sijoitetun pääomansa takaisin. Tästä huolimatta projektissa olleet esimiehet kokivat SIBin hyödyksi oman osaamisensa parantumisena ja työkykyjohtamisensa tiivistymisenä. Yritykset myös kokivat, että ne saivat tukea sairaspöissaolojen hallintaan, mutta SIBin tavoitteen kannalta se ei ollut riittävä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2020. 1)

SIBissä kiteytyy ongelmien ennaltaehkäisy, vaikutuksen mittaaminen ja tulosten ostaminen. Näistä vaikutuksen mittaaminen ja tulosten ostaminen ovat mielestäni varsin novelleja käsitteitä, joissa voi olla paljon potentiaalia julkisella puolella, jossa jatkuva budjetointi ja suunnittelu vaikuttaa vevän resursseja toteuttamiselta.

3 SIBit Suomessa ja Australiassa sekä verrattavat SIBit

Tässä kappaleessa avataan SIBien tilannetta Suomessa ja Australiassa, sekä esitellään lyhyesti vertailtavat SIBit, järjestöt niiden takana ja kiteytetään niiden suhdetta toisiinsa kaaviolla. Opinnäytetyön kokonaisuutta kappale tukee avaamalla verrattavien SIBien toimintaympäristöä ja antamalla lyhyen kokonaiskuvan molemmista SIBeistä.

Suomessa SIBien hankehallinnoijana toimi aluksi Epiqus Oy. Epiqus Oy oli perustushetkellä pohjoismaiden ainoa lajiaan. Sen on sittemmin ostanut FIM vuonna 2019. (FIM 2019) Epiqus Oy on suomalainen vaikuttavuusinvestointirahastojen hallinnoija. (Epiqus s.a.b) Se on perustettu 2014 Pohjoismaiden ensimmäiseksi vaikuttavuussijoitusrahastonhoitajaksi. (Sitra 2019) Epiquksen kokoluokasta tai työntekijämäärästä en löytänyt tietoja. Epiqus toimi hankehallinnoijina kahdessa Suomalaisessa SIBissä ennen kuin FIM osti sen. (Epiqus s.a.b) Nämä ovat Tyhy-SIB, joka on suunnattu työntekijöiden sairaspöissaolojen vähentämiseen ja Koto-SIB, joka on suunnattu maahanmuuttajien koulutuksen nopeuttamiseen ja työllistymiseen. Koto-SIB on vielä kesken, mutta päättyy vuonna 2022. Tällä hetkellä sitä hallinnoi FIM. Koto-SIB on kooltaan 14,2 miljoonaa euroa ja työ- ja elinkeinoministeriön arvion mukaan SIBistä on syntynyt taloudellista hyötyä noin 12 miljoonaa euroa maahanmuuttajien työllistymisen seurauksena. Tavoite on saada 20–25 miljoonaa rahaston kooksi ja paras mahdollinen saatava taloudellinen hyöty SIBillä on jopa 70 miljoonaa euroa. (Työ- ja elinkeinoministeriö. 2020, 2)

Epiqus Oyn lisäksi Suomen itsenäisyys rahasto SITRA on ollut keskeisessä asemassa Suomen vaikuttavuusinvestoimisessa. Sitra on sijoittajana kaikissa Suomen SIBeissä ja toimii niissä neuvonantajana eri osapuolille (julkinen sektori, palveluntuottaja, rahoittaja ja hankehallinnoija). (Sitra s.a.a) Sitra on vuonna 1967 Eduskunnan perustama lahja 50-vuotiaalle itsenäiselle Suomelle. Sitran perusperiaate on luoda menestyvämpää Suomea huomiseksi eli sen tehtävä on innovoida ja mahdollistaa uusien ideoiden kokeilua siinä toivossa, että Suomi hyötyy niistä. Sitran tehtävä on tarkemmin määritelty Sitra-laissa. Sen kokoluokka sijoitusomaisuuden markkina-arvossa on noin 976 miljoonaa euroa ja siihen on vuosien saatossa antanut varallisuutta Suomen Pankki ja Valtio määrärahan ja Nokian osakkeiden muodossa. Sitralla työskentelee noin 168 henkilöä. (Sitra s.a.c)

Tilaaajina Suomessa SIBeillä on ollut useat kunnat muun muassa Nurmijärvi, Helsinki, Vantaa Hämeenlinna ja Lohja. Myös työ- ja elinkeinoministeriö on ollut SIBin tilaaja. Voidaan sanoa, että erikokoiset julkisen sektorin organisaatiot kunnasta ministeriöön ovat olleet tilaajina. Myös julkisen sektorin yritykset ovat olleet mukana. Näistä esimerkkinä Savon koulutuskuntayhtymä ja Lounais-Suomen maistraatti. Palveluntuottajina on ollut eri

SIBeissä eri yritykset riippuen SIBin tarkoituksesta. Esimerkiksi Tyhy-SIBillä Coronaria tietotaito Oy oli palveluntuottaja ja osassa kunnista Lapset SIBillä se on SOS-lapsikyläsäätiö ry. (Työ- ja elinkeinoministeriö. 2020, 1-5)

3.1 SIBit Australiassa

Australiassa on toteutettu tai toteutumassa jopa kymmenen SIBiä, joista kaksi on jo tullut päätökseen. Ne ovat Newpin Social Benefit Bond ja tässä opinnäytetyössä vertailtava Benevolent Society Social Benefit Bond. Molemmat näistä SIBeistä on suunnattu lasten hyvinvoinnin kehittämiseen. Molemmissa on ollut mukana The Benevolent Society ja Westpac Institutional. Nämä SIBit on aloitettu melko samanaikaisesti vuonna 2013 ja ne ovat rahaston kokoluokalta melko samankokoiset. Molemmat on myös toteutettu New South Walesissa. <https://sibdatabase.socialfinance.org.uk/> s.a.)

Suurin osa Australiassa olevista SIBeistä toteutetaan tai on toteutettu New South Walesissa. Tämän jälkeen tulee Queensland. Suurin osa SIBeistä on aloitettu vuoden 2017 aikana. Toisin kuin Suomessa, Australiassa SIBeillä on eri hankehallinnoija, joista tosin useimmassa se on Social Ventures Australia. <https://sibdatabase.socialfinance.org.uk/> s.a.) Tästä käy ilmi, että vaikkakin Australiassa ollaan pidemmällä SIBeissä niin niiden käyttö on melko rajallista koko maan mittakaavassa.

Social Ventures Australia on ei-voittoa tuottava organisaatio, joka työskentelee vähentääkseen yhteiskunnallisia haittailmiöitä Australiassa. Järjestö auttaa organisaatioita tekemään asioita tehokkaammin ja tutkii yhteisöjä auttaakseen paremmin niiden ongelmassa. SVAn on perustettu vuonna 2002. (Australian Charities and Not-for-profits Commission 2021)

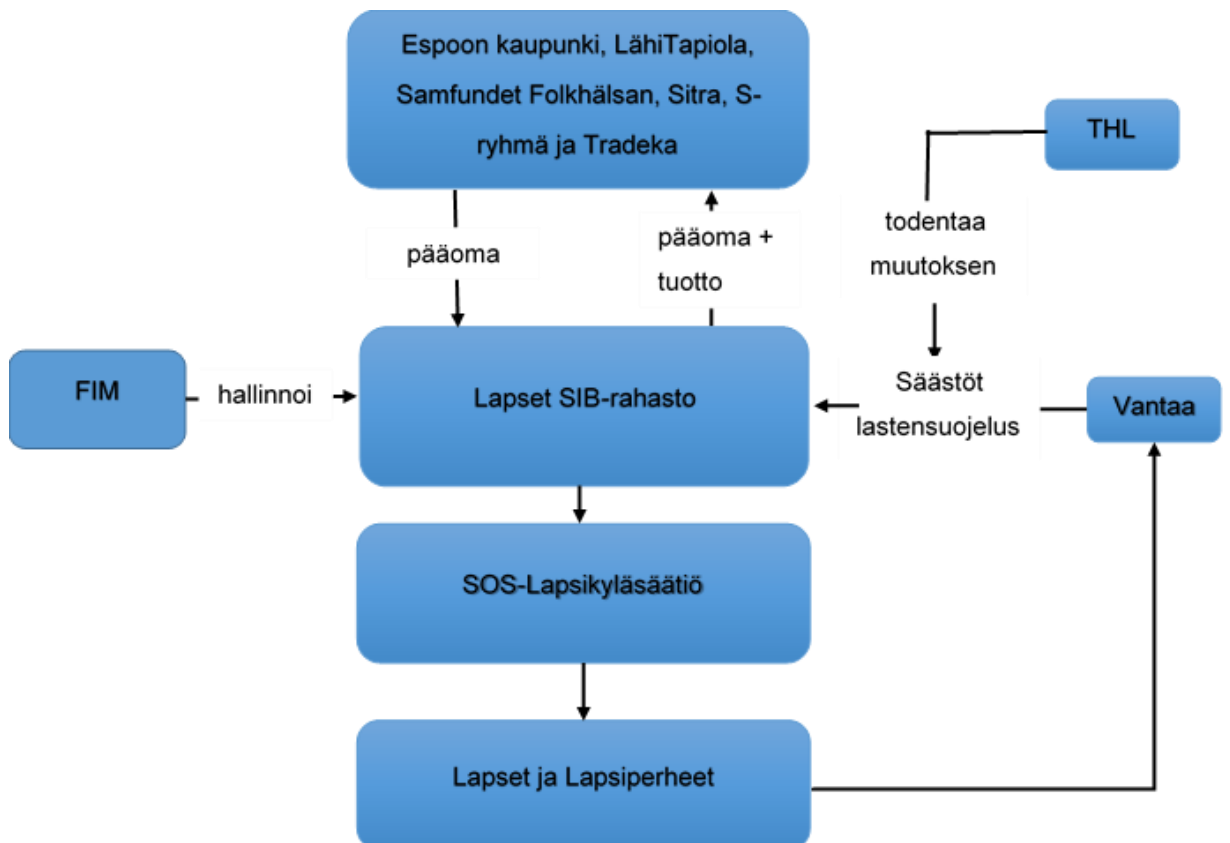
3.2 Lapset SIB

Lapset SIB on Suomessa toteutettava SIBi, jota on tarjottu eri kunnille. Kunnat määrittävät itse omat tavoitteensa ja tulostittarinsa. (Sitra s.a.d) Lapset SIB hankkeen hankehallinnoijana on FIM, joka on osa S-Pankki konsernin varallisuudenhoitoliiketoimintaa. Lastensuojelun Keskusliitto toimii hankkeessa lapsi- ja perhepalveluiden asiantuntijana. Terveysten ja Hyvinvoinnin Laitos eli THL toimii projektissa tutkimuskumppanina. (FIM s.a.a), (Lastensuojelun Keskusliitto s.a.a)

Tässä opinnäytetyössä keskitytään Vantaalla toteutettavaan lapset SIBiin. Tämä johtuu siitä, että vaikkakin Lapset SIBillä on yhteinen rahasto, on silti jokaisella osallistuvalla kunnalla omat tavoitteet, kohderyhmät ja palvelun tuottajat.

Lapset SIBin tarkoitus on parantaa lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia sekä vähentää lastensuojelukustannuksia. Tämä on Vantaalla toteutettu keskittymällä 3–4 vuotiaisiin lapsiin ja heidän perheisiinsä. Kohderyhmänä toimii neuropsykiatrisesti oireilevat lapset ja vanhemmat, jotka kokevat vaikeuksia kasvatuksessa elämäntilanteensa vuoksi. Vanhemmilla voi olla pitkäaikainen sairaus tai he kokevat toimeentulo-ongelmia. Syy kohderyhmän valintaan on varhaisen tunnistamisen tuomat edut huostaanoton estämisessä ja kalliiden palveluiden välttämiseksi. Vantaalla tarjotaan kohderyhmälle perhekumppani, joka neuvoo ja auttaa arjessa. Tämän lisäksi perheille tarjotaan lisäpalveluita heidän tarpeidensa mukaan. (Vantaan kaupunki s.a.a) Vantaan tavoite on auttaa 250 lasta perheineen. Heidän kumppaninansa toimii SOS-Lapsikylä. Hanke on aloitettu Vantaalla alkuvuodesta 2019 ja päättyy vuoden 2031 lopussa. (Lapset SIB s.a.a)

Lapset SIB-rahaston koko on yhteensä viisi miljoonaa euroa ensimmäisen sulkemisen jälkeen, joka tapahtui 12.12.2019. Tavoitekoko on ollut kahdeksan miljoonaa euroa. Minimisijoitus on 100 000 euroa. Sijoittajiksi hyväksytään ainoastaan ammattilaiset. (Sitra s.a.d) Lapset SIBillä on yli kymmenen pääomasijoittajaa. Nimellä näistä on mainittuna Espoon kaupunki, LähiTapiola, Samfundet Folkhälsan, Sitra, S-ryhmä ja Tradeka. Muita Sijoittajia ei ole erikseen mainittu. (Lapset SIB s.a.b)

Kuva 2 Lapset SIBin rakenne (mukaillen Satola 2021, 16)

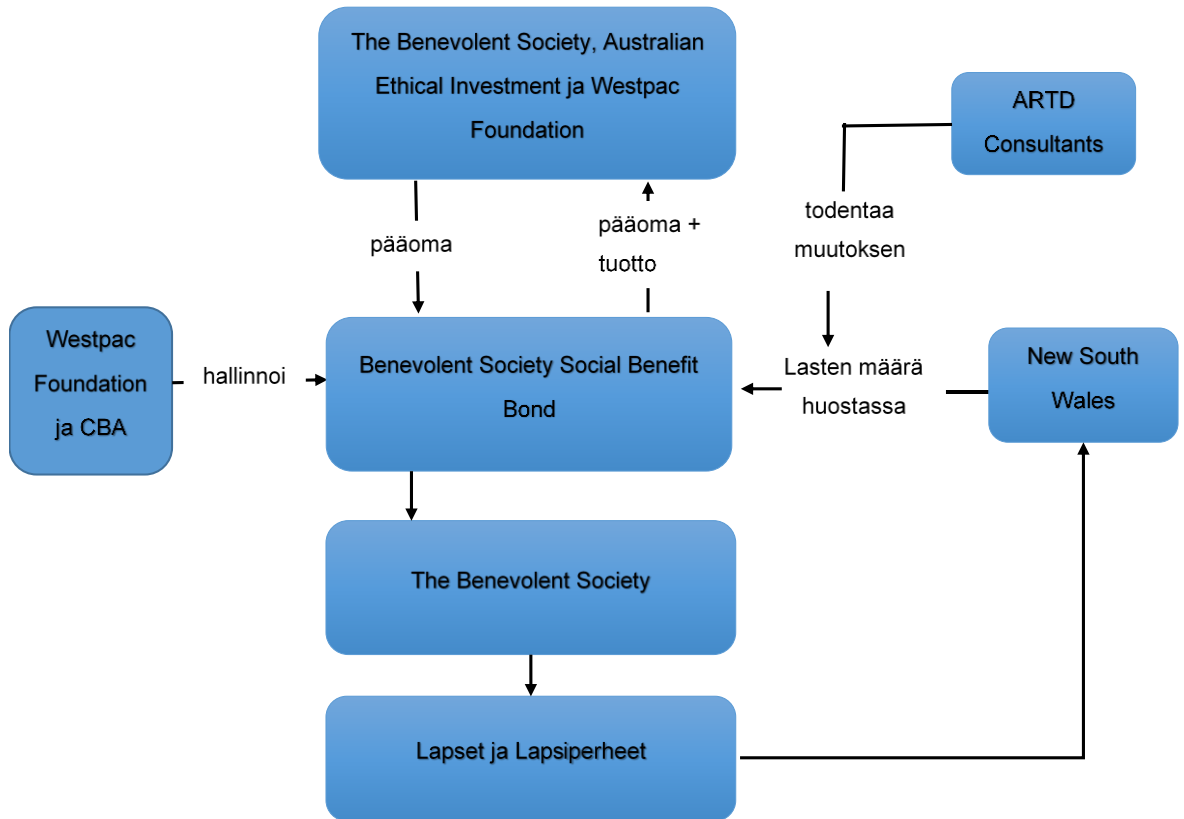
3.3 Verrattava SIB

Tässä opinnäytetyössä Suomen Vantaan Lapset SIBiin verrataan jo toteutettua Benevolent Society Social Benefit Bondia (BSSBB), sillä se on tietääkseni ainoa samanlainen hanke maailmassa. Se on toteutettu New South Walesissa vuodesta 2013 vuoteen 2020. Toteuttajana SIBille toimi The Benevolent Society, joka on Australian ensimmäinen ja vanhin hyväntekeväisyysjärjestö. Hankehallinnoijana toimii Westpac Foundation, joka on Australian ensimmäinen pankki ja vanhin yritys. Tämän lisäksi projektia auttoi hallinnoimaan Commonwealth Bank of Australia, joka on Australian johtava pankkipalveluiden tarjoaja. (The Government Outcomes Lab 2020) Tarkempaa tietoa näiden kahden toiminnasta hankehallinnoijina en löytänyt. Tämä eroaa Lapset SIBin tilanteesta siinä, että Lapset SIBillä FIM ja Lastensuojelun Keskusliitto ovat hyvin esillä kaikessa toiminnassa ja SOS-Lapsikyläsäätiö ry tulee esille paljon vähemmässä määrin.

Ulkopuolisena arvioijana toimii ARTD consultants, joka on australialaisomistuksessa oleva yli kolmekymmentä vuotta vanha alansa johtava konsulttiyritys. BSSBB:n kohderyhmä on alle viisivuotiaat lapset. Hankkeen tarkoitus on sama kuin Lapset SIBillä eli lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin parantaminen sekä lastensuojelukustannusten pienentäminen. (The Government Outcomes Lab 2020)

New South Walesissa on myös tarjottu perhekumppania vastaavaa palvelua, kuten Vantaalla. Palvelua kutsutaan Resilient Familieksi eli suomeksi kestävät perheet. Perheitä auttavia henkilöitä kutsutaan RF-työntekijöiksi. (ARTD Consultants 2020, 11) Australiassa BSSBB:n lähestymistapa on melko samanlainen kuin Suomessa Vantaalla Lapset SIBillä. Kohderyhmän perhe saa avukseen henkilön, joka neuvoo ja auttaa arjessa. Vantaalla vastaavaa henkilöä kutsutaan perhekumppaniksi. Tämän lisäksi perheen on mahdollista saada tarvittaessa lisäpalveluita. (ARTD Consultants 2020, 20) Hanke perustuu osittain The Benevolent Societyn omaan käytännön kokemukseen riskiryhmässä olevien perheiden kanssa toimimisessa ja osittain Yhdysvalloissa käytössä olevaan Homebuilders ohjelmaan. Hankkeessa on tarkoituksena antaa perheelle intensiivistä tukea puolestatoista kolmeen kuukauteen, jonka jälkeen tapaamisia hiljalleen vähennetään. Lopputuloksena halutaan, että perhe kykenee jatkamaan itsenäisesti ilman ongelmia. (Office of Social Impact Investment 2013, 29, 30)

Hanke keräsi noin kuusi miljoonaa euroa. Sen rahoitti The Benevolent Society, Australian Ethical Investment ja Westpac Foundation. Muita sijoittajia ei ole mainittu. SIBi oli onnistunut ja näin sijoittajat saivat yhteensä noin 12,65 miljoonaa euroa. <https://sibdatabase.socialfinance.org.uk/s.a.>)

Kuva 3 BSSBBn rakenne (mukaillen Satola 2021, 16)

4 Vertailtavien SIBien toteuttajat

Tässä kappaleessa esitellään vertailtavien SIBien toteuttajat ja avataan niiden taustoja, sekä rakennetta. Kappaleen tarkoitus opinnäytetyössä on tuoda esille toteuttavien tahojen tuomaa ammattitaitoa, mikä on vaikuttanut BSSBBn onnistumiseen ja vaikuttaa vielä Lapset SIBiin.

4.1 Vantaan Lapset SIBin toteuttaja ja toteutuskumppanit

Lapset SIBin toteuttajana eli hankehallinnoijana toimii FIM Pääomarahasto Oy. FIM on osa S-Pankki-konsernin Varallisuudenhoitoliiketoimintaa. FIM perustettiin vuonna 1987 ja se on suomalainen varainhoitaja ja yksityispankki. FIMillä työskentelee yli 100 asiantuntijaa. (FIM s.a.a) FIM Pääomarahasto Oy toimii hankehallinnoijana kolmessa Suomessa toteutettavassa ja toimi yhdessä jo toteutetussa SIB-rahastossa. Tämä tarkoittaa, että FIM hallinnoi kaikkia Suomessa toteutettavia SIBejä. (Työ- ja elinkeinoministeriö. 2020, 1, 6) FIMin ostaessa Epikuksen siitä tuli Pohjoismaiden johtava vaikuttavuussijoittamisen toimija ja SIBien toteuttaja. (FIM s.a.b) Suomessa FIM on ainoa SIBien toteuttaja.

Lapset SIBin toteutuskumppaneina toimii SOS-lapsikyläsäätiö ry, Lastensuojelun Keskusliitto, Icehearts ry, Diakonissalaitoksen Vamos ja Terveiden ja Hyvinvoinnin laitos. (Lapset SIB s.a.a) SOS-Lapsikyläsäätiö ry on perustettu vuonna 1949 Itävallan osavaltioon Tiroliin Hermann Gmeinerin toimesta. Gmeiner perusti säätiön auttaakseen maailmansodassa orpoutuneita lapsia. (SOS-Lapsikylä s.a.a) SOS-lapsikylä on auttanut työllään yli neljää miljoonaa lasta globaalisti. (SOS-Lapsikylä 2019) SOS-lapsikylä toimii yli 130 maassa ympäri maailmaa. Suomessa SOS-lapsikylä aloitti toimintansa vuonna 1966 Espoossa Tapiolassa. Albin Gebhardt ja hänen vaimonsa aloittivat suunnittelun vuonna 1962 ja neljä vuotta myöhemmin varsinainen toiminta alkoi. Suomessa on nyt seitsemän lapsikylää ja 200 ammattilaista työntekijää. SOS-lapsikylien tehtävänä on antaa koti kaikille lapsille, joilla sitä ei vielä ole. (SOS-Lapsikylä s.a.a) SOS-Lapsikyläsäätiö ry:n tehtävä SIBissä on palvelun tuottaminen Helsingin, Vantaan, Lohjan, Kemiönsaaren, Karkkilan ja Vihdin kunnissa.

Vantaan lapset SIBissä SOS-lapsikylä säätiön rooli on tarjota Perhekumppania kohderyhmän perheille. (Vantaan kaupunki s.a.a) Perhekumppanipalvelu on myös Lapset SIBin ulkopuolella tarjottava palvelu. Sitä tarjotaan Helsingissä, Varkaudessa, Vantaalla, Lohjalla ja Kemiönsaarella. (SOS-Lapsikylä s.a.b) Näistä kunnista vain Varkaus ei ole mukana Lapset SIBissä. (Lapset SIB s.a.a) Palvelun tarkoitus on auttaa perheitä löytämään parhaan tarvitsemansa tuen tehokkaasti. Se myös kerää tietoa perheen hyvinvoinnin vaihtelusta. Perhekumppanin apu tulee esiin parhaiten, kun perhe saa apua eri tahoilta ja per-

heen saamien tukien ja palveluiden kokonaiskuvan hahmottaminen käy vaikeaksi. Perhekumppani myös lisää uskoa julkisiin palveluihin, kun niistä kyetään hyötymään täysin. (SOS-Lapsikylä s.a.b) Palvelun takana on huostaanottojen kasvamisesta syntynyt huoli. Sillä sen kustannus on niin lapsille ja perheille kuin yhteiskunnalle kallis. Lapset eivät saa mahdollisuutta kasvaa ja varttua perheensä kanssa. Perheet menettävät tärkeän osan itseään ja huostaanotot käyvät kalliiksi kaikille. Huostaanototsta todennäköisesti koituvat syrjäytymiset voivat tulla erittäin kalliiksi yhteiskunnalle.

Toteutuskumppaneista Icehearts ry ja Helsingin Diakonissalaitos toimivat Hämeenlinnassa ja Helsingissä. Icehearts ry keskittyy nuoriin lapsiin ja tarjoaa harrastustoimintaa syrjäytymisien ehkäisyksi. Helsingin Diakonissalaitos yhdessä SOS-Lapsikylä säätiö ry:n kanssa tuottaa Perheen mukana -palvelua. Palvelu toimii pitkälti samalla tavalla kuin Vantaalla Perhekumppani. (Lapset SIB s.a.a)

Lastensuojelun Keskusliitto toimii Lapset SIBissä lapsi- ja perhepalveluiden asiantuntijana sekä koordinoi palvelukokonaisuuksia ja yhteiskehittämistä kuntien kanssa. (Lastensuojelun Keskusliitto s.a.a) Keskusjärjestö on perustettu vuonna 1937. Sen päätehtävä on vaikuttaa lapsen oikeuksien toteutumiseksi sekä lastensuojelun kehittämiseksi. Keskusliiton jäsenenä on järjestöjä ja kuntia tai kuntayhtymiä. Lastensuojelun Keskusliitto antaa kannanottoja ja lausuntoja lapsiystävällisemmän yhteiskunnan puolesta. Tämän lisäksi se käyttää viestintää ja kampanjoita kyseisen yhteiskunnan luomiseksi. Keskusliitto myös järjestää koulutuksia ja tarjoaa aiheesta tietoa sekä koordinoi hankkeita ja projekteja, kuten Lapset SIB. Järjestö julkaisee Lapsen Maailma -lehteä. (Lastensuojelun Keskusliitto s.a.b) Työntekijöitä sillä on noin 30 henkilöä. (Lastensuojelun Keskusliitto s.a.)

Terveyden ja Hyvinvoinnin Laitos on Lapset SIB hankkeessa tutkimuskumppani. (Lastensuojelun Keskusliitto s.a.a) THLn tehtävänä on tutkia ja seurata suomalaisten hyvinvointia ja terveyttä, sekä kehittää toimenpiteitä niiden edistämiseksi. THL myös kerää ja tuottaa tutkimukseen ja tietoaisteistoihin perustuvaa tietoa. Se tarjoaa tämän lisäksi asiantuntevasta ja ratkaisuja, joilla sen sidosryhmät voivat tukea päätöksentekoaan ja työtään. Asiakkaina THLllä on valtio, kuntia ja maakuntien päättäjiä, sosiaali- ja terveysalan toimijoita, järjestöjä, tutkimusmaailmaa ja kansalaisia. THL toimii sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudessa, mutta on itsenäinen tutkimuslaitos. (THL s.a.) Sivun 11 kaavakuvassa toteutuskumppanien ja asiakkaan suhde tulee hyvin esille.

4.2 Benevolent Society Social Benefit Bondin toteuttaja ja toteutuskumppanit

BSSBBn hankehallinnoijaksi on merkitty Westpac, The Benevolent Society ja Commonwealth Bank of Australia. Useita rahoittajia ei ole eritelty ja CBA:n ja Westpacin roolia ei

ole enempää tarkennettu, mutta niiden ollessa pankkeja voi päätellä niiden olevan vastuussa projektin rahan hallinnasta. (Socialventures s.a.)

The Benevolent Society on BSSBBn palvelun tuottaja ja se on Australian ensimmäinen ja vanhin hyväntekeväisyysjärjestö. Sen perusti vuonna 1813 Edward Smith Hall. The Benevolent Societyn missio on auttaa vanhuksia, lapsia ja invalideja. (Benevolent s.a.) The Benevolent Society on yli kolmenkymmenen vuoden ajan tuottanut tukipalveluita korkean riskin perheille. Korkealla riskillä viitataan perheen lasten todennäköisyyteen joutua lastensuojelun palveluihin. Vuonna 2012 The Benevolent Society tuotti 50 miljoonan dollarin eli noin 32 miljoonan euron edestä palveluita perheiden tukemiseksi. Projektin aikaan saamiseksi järjestöllä oli tärkeä rooli sen tunnistaessa aikaisen intervention toimivuus huostaottojen vähentämisessä. (Office of Social Impact Investment 2013, 29)

Westpac Institutional on yksi BSSBBn rahoittajista ja toinen hankehallinnoija. Westpac on Australian ensimmäinen pankki ja vanhin yritys. Se on yksi neljästä Australian suurimmasta pankki organisaatiosta. Se on myös yksi suurimmista pankeista Uudessa Seelannissa. Westpac on perustettu vuonna 1817 nimellä the Bank of New South Wales. Se vaihtoi nimeä vuonna 1982. Westpac on ollut tärkeässä roolissa Australian taloudessa sen 200 vuoden historian aikana. (Westpac) Se on ollut kahdessa SIBissä hankehallinnoijana. Nämä ovat BSSBB ja Newpin Social Benefit Bondissa. <https://sibdatabase.social-finance.org.uk/> s.a.) Sivun 13 kaavakuvassa toteutuskumppanien ja asiakkaan suhde tulee hyvin esille.

Commonwealth Bank of Australia on perustettu vuonna 1911, mutta aloitti toimintansa vuonna 1912. Silloin se tarjosi vain peruspankkipalveluja. Yksityistymisen jälkeen vuodesta 1991 se on kasvanut huomattavasti. SIBissä sen roolia ei avata ja lähteissä se mainitaan vain kerran, kun puhutaan yhteistyöstä sen kanssa. Tämä tapahtuu kerran missään lähteessä. (CommBanks s.a.)

The Benevolent Societyn kokonaisroolia on vaikea kartoittaa ristiriitaisten lähteiden johdosta. Joissakin lähteissä se on myös hankehallinnoija ja toisissa taas ei. Westpac Foundation on myös harvoin mainittu, eikä kummankaan pankin roolia hankehallinnoijana ole tarkemmin avattu. Lopuksi The Benevolent Society on kaikissa lähteissä keskeinen ja vaikuttaa vetävän koko projektia. Tämä on hyvin erilainen Suomen ja Lapset SIBin tilanteeseen, jossa FIM vaikuttaa olevan päämediavastaava, mikä näkyy siinä, että FIMin salkunhoitaja vastaa kysymyksiin Laspset SIBistä Sitran sivuilla. Australian SBBstä on myös hyvin hajanaista tietoa eri sivuilla, toisin kuin Lapset SIBillä, jolla on oma kotisivu (lapsesib.fi).

ARTD consultants joka toimii BSSBBssä ulkopuolisena arvioijana on kumppanina New South Walesin osavaltion Office of Social Impact Investmentin kanssa Expert Advice Exchangen kautta. Tämän ohjelman avulla se on rakentanut yhteyksiä muiden toimijoiden kanssa julkisen sektorin ulkopuolella sekä sosiaalisten yritysten kanssa. Yhteyksien avulla yritykset ja järjestöt auttavat kasvattamaan ja ylläpitämään vaikutustaan. ARTD consultants on siis hyvin kokenut toimija SIBien kaltaisten hakkeiden kanssa. (Artd consultants s.a) ARTD on toteuttanut kaikki seitsemän raporttia BSSBStä. (Office of Social Impact Investment s.a.a)

5 SIBien aihevalinta ja kohderyhmän valikoiminen

Tässä kappaleessa käydään läpi, mitä aiheenvalinta tarkoittaa SIBille ja avataan vertailtavien SIBien aihevalintaa. Tämän jälkeen tuodaan esille perusteita SIBien aihevalintaan. Loppupuolella avataan myös, miten molemmat vertailtavat SIBit valitsivat kohderyhmän jolle SIBillä rahoitettuja palveluita tarjotaan sekä avataan yleisesti kohderyhmän valintaa SIBeissä ja sen merkitystä. Lopussa tuodaan esille vertailtavien SIBien perusteluita kohderyhmän valitsemiselle. Opinnäytetyön kokonaiskuvassa kappale esittää, miten projekteihin on lähdetty ja miten sen kohderyhmän valinta on tehty. Molemmat asiat mielestäni vaikuttavat projektien onnistumiseen, sillä ne ovat olennaisia projektin toiminnan kannalta.

5.1 SIBin aiheenvalinta ja perusteet

Aiheen valinta SIBeissä on projektin lähtökohta, sillä sen jälkeen aloitetaan vasta toteutuksen kartoittaminen ja palveluiden valikoiminen. Aihe voi olla melkein mikä vain yhteiskunnallinen ongelma, jolle halutaan parempaa ratkaisua, sillä SIBille voidaan erikseen määrittää haluttava minimimuutos.

Lasten hyvinvoinnin kehittäminen on tavoite, joka on yleisesti katsottu hyväksi. Ikävä tosiasia kuitenkin on, että se usein jää muiden tärkeämmäksi koettujen asioiden alle. Varsinkin jos hyvinvointia halutaan ennaltaehkäisevästi kehittää. Tämä johtuu usein ennaltaehkäisevän toiminnan luonnollisesta riskistä. Tässä SIB tuo vaihtoehtoisia ratkaisuja. Sijoittajien kantaessa riskin ei julkisia varoja riskeerata ja voidaan vapaasti kokeilla pidemmällä aikavälillä parempia ratkaisuja.

Haastateltuani FIMiltä Jani Kempasta Lapset SIBin aihevalinnasta hän kertoi lyhyesti miksi juuri lasten hyvinvointi ja lastensuojelu. Hänen mukaansa viime aikoina huostaanot-
tojen määrä on ollut kasvussa, mikä on huolestuttavaa niin lapsen tulevaisuuden kannalta kuin myös kustannusten kannalta, sillä yksikin huostaanotto maksaa yhteiskunnalle vuosittain 43 000 €. (Kempas 10.11.2020.)

Australian BSSBBn SIBin aihevalinta perustui pitkälti ongelman kartoittamiseen tehtyyn raporttiin. Raportissa OOHHC eli out of home care -lasten määrä New South Walesissa kasvoi 12 700 lapsesta vuonna 2007 18 000 lapseen vuonna 2012. Yli 40 % nousu tarkoitti, että vuonna 2012 1.13 % kaikista New South Walesin lapsista asui poissa kotoa. (Office of Social Impact Investment 2013, 10) Vantaalla vastaavalla ajalla huostaanotettujen lasten määrä kasvoi 716 lapsesta 809 lapseen eli noin 13 % ja vuonna 2012 Vantaalla oli 1,5 % kaikista kunnan lapsista huostassa. (Rapo s.a.)

New South Wales on Australian osavaltio ja on pinta-alaltaan 809 952 neliökilometriä. Sen asukasmäärä oli vuonna 2020 8 166 369 ihmistä. (Wikipedia 2021 a) Vantaan kunta, johon SIBiin vertailu tehdään, on pinta-alaltaan 20 033 neliökilometriä ja sen asukasluku oli 2021 vuoden alussa 283 033 asukasta. (Wikipedia 2021 b) Näistä luvuista näkee, että suora numerovertilu on hyödytön ja pitää katsoa prosentti osuuksia suoraan vertailtaessa huostaanottojen määriä. Vuonna 2019 kun Lapset SIB aloitettiin Vantaalla oli Vantaan kunnan lapsista 1,9 % sijoitettuna kodin ulkopuolelle eli 1063 lasta. Tämä tarkoittaa, että kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä oli noussut noin 31 % vuodesta 2012. (Sotkanet s.a.) Kuten aiemmassa kappaleessa jo kerrottiin prosentuaalisesti verrattuna BSSBBn alkutilanteessa vuonna 2012 New South Walesissa poissa kotoa asui 1,13 % kaikista lapsista verrattuna Vantaalla Lapset SIBin alkutilanteessa vuonna 2019 1,9 % kaikista lapista asui poissa kotoa. Tästä näkee, että Vantaalla on tilanne ollut huonompi.

New South Walesissa suunnilleen kolmelle prosentille korkeimman riskin perheistä tarjottiin intensiivistä tukea. Suurin osa perheitä jätettiin vaille apua. Potentiaalisille sijoittajille annetun raportin mukaan yksi lapsi voi maksaa 66 000 \$ asti vuodessa, jos hän on perhehuostassa eli noin 42 000 €. Jos lapsi eli lastenkodissa se tarkoitti 303 000 \$ per vuosi per henkilö eli noin 190 000 €. Luvut perustuvat Boston Consulting Groupin tutkimukseen vuodelta 2009. (Office of Social Impact Investment 2013, 10) Näistä luvuista voi huomata, että huostaanottaminen on hyvin kallista yhteiskunnalle puhumattakaan lasten ja perheiden hyvinvoinnille koituvaa vahinkoa.

Suomessa Lapset SIBin aihevalintaan vaikuttanut teoria on melko olematon, sillä se perustuu laajalti vahvaan yleiseen ymmärrykseen, että ison riskin perheiden intensiivinen auttaminen interventiolla toimii hyvin. Isolla riskillä tarkoitetaan perheen lasten tai lapsen todennäköisyydestä joutua huostaanotetuksi. On tosin huomioitu, että huostaanottojen määrä on noussut viime vuosina huomattavasti. FIM ei ole ollut tietoinen Australiassa toteutetusta BSSBBstä tai Newpoint SIBistä. (Kempas 10.11.2020.)

Australiassa BSSBBn aihevalintaan vaikuttanut tutkimus oli pitkälti perustunut New South Walesin ja The Benevolent Societyn tekemiin havaintoihin huostaanotettujen lasten määrän kasvusta ja intensiivisten interventioiden hyödystä korkean riskin perheille. (Office of Social Impact Investment 2013, 29)

5.2 Kohderyhmän valitseminen

Kohderyhmän valitseminen on tärkeä prosessi, sillä se määrittää kenelle SIBin tuomia palveluita tarjotaan. Tämän määrittäminen on myös tärkeää, sillä se vaikuttaa SIBin kykyyn saavuttaa sille asetut tavoitteet. Lapset SIBissä eri kunnilla on määritetty eri tavoitteet ja

siten myös eri kohderyhmät. Myös kohderyhmän valintaan vaikuttanut tutkimus vaihtelee. Australiassa BSSBB on vain New South Walesissa, joten sillä ei ole sisäistä jakoa.

Kohderyhmän valitsemiseen voi vaikuttaa monta eri tekijää, kuten ongelma, joka halutaan ratkaista, asiantuntijoiden mielipiteet sen ratkaisusta ja asiasta tehdyt tutkimukset. Vantaan Lapset SIBin kohdalla kohderyhmän valitsemiseen vaikutti eniten aiheesta tehty lyhyt tutkimus ja vahva yleinen ymmärrys. (Kempas 10.11.2020.) BSSBBn kohdalla kohderyhmä syntyi lähinnä Homebuilderssin tekemän työn ja tutkimuksen ansiosta. (Office of Social Impact Investment 2013, 30)

5.3 SIBien kohderyhmät

Vertailtavissa SIBEissä molemmat sekä Lapset SIB Vantaalla, että BSSBB ovat valinneet melko saman kohderyhmän. Kuten sivulla kymmenen mainittiin Lapset SIB Vantaan kohderyhmä on 3–4-vuotiaat lapset, joilla on neuropsykiatrisia oireita, esimerkiksi haasteita keskittymisessä tai tunne-elämässä ja joiden vanhempi/vanhemmat kokevat haasteita lapsen kasvattamisessa. (Vantaan kaupunki s.a.b) Australiassa BSSBBin kohderyhmä oli perheet, joilla oli vähintään yksi alle kuusivuotias lapsi, joka asui kotona ja jonka Department of Communities and Justice (DCJ) oli arvioinut hyvin riskialttiiksi vaaralle, mutta joka olisi turvassa suunnitelmalla. Arviointi käyttää DCJn omaa termistöä. Arviointi tarkoittaa, että lapsi on alttiina yhdelle tai useammalle vaaralle ja ilman toimivaa ja ennaltaehkäisevää toimintaa lapsi joutuu huostaanotetuksi. Lapsi saisi pysyä kotona niin kauan kuin suunnitellut turvallisuusinterventiot vähentäisivät vaaraa. (ARTD Consultants 2020, 20)

Kohderyhmät ovat siis melko samanlaiset siinä mielessä, että molemmilla projekteilla on kohderyhmänä lapset, joilla on iso riski joutua huostaanotetuksi ja vanhempi/vanhemmat joilla on vaikeuksia elämän hallinnassa. Haastattelussani Jani Kempaksen kanssa hän avasi lyhyesti Vantaan Lapset SIBin kohderyhmän valintaa. Kohderyhmä muodostui isoimman/isoimpien riskiryhmien kartoittamisesta syrjäytymistä koskien. Riskiryhmiksi muodostui kaksi, joiden yhteen laskettu riski luoda syrjäytynyt nuori oli noin 80 % eli hyvin suuri riski. Ensimmäinen oli neuropsykiatrisesti oireilevat lapset. Lapsilla oli haasteita keskittymisessä, käyttäytymisessä, vuorovaikutuksessa tai tunne-elämässä. Toinen ryhmä oli vanhemmat, joilla oli vaikeuksia kasvattamisessa johtuen esimerkiksi taloudellisesta tilanteesta tai pitkäaikaisesta sairaudesta. (Kempas 10.11.2020.) Australiassa BSSBBin kohderyhmän valintaa lasten ikään katsoen (alle 6 vuotta) ei ole tarkemmin perusteltu. Viimeisessä evaluaatiossa tosin tähdennetään intervention oikein aikaistamista ja tuodaan esille, että lapset ja heidän perheensä, jotka ovat jo olleet tekemisissä lastensuojelun kanssa, eivät todennäköisemmin hyödy palvelusta yhtä paljon kuin lapset/perheet, jotka eivät ole olleet tekemisissä lastensuojelun kanssa. Korkean riskin perheet on valittu kohderyhmäksi BSSBBssä käytännön tulosten seurauksena, jotka on tuotettu Yhdysvalloissa

1970-luvulta alkaen toimineessa Homebuilders ohjelmassa. Homebuilders on suomeksi kodinrakentajat. Homebuildersin mukaan riskiryhmiin kohdistetut intensiiviset interventiot toimivat paremmin kuin interventiot, joita on tarjottu kaikille. Tämä perustuu osittain ideaan, jossa kriisissä olevat ihmiset ovat valmiimpia muuttamaan. BSSBBssä perheiden nuorimman lapsen keski-ikä oli 1.6. Mikä on huomattavasti maksimi ikärajaa pienempi. (ARTD Consultants 2020, 18, 19)

Vertailtaessa näitä kahta kohderyhmää huomaa, että Lapset SIBillä on rajattu kohderyhmää lapsien iän lisäksi myös psykoterapeuttisiin oireisiin. BSSBBin rajaus lasta koskien on vain maksimi ikäraja. BSSBBn viimeisessä raportissa tuodaan esille kohderyhmän puutteellisen rajauksen aiheuttamia ongelmia. Näitä oli muun muassa vähemmän riskialttiiden perheiden ohjaaminen palveluun. Tämä tuo ongelman, koska palvelun tehokkuus on osittain tarkoitus tulla oikea-aikaisesta interventiosta, jolloin perhe on mahdollisimman valmis muuttamaan tapojaan.

Loppuraportin laatinut ARTD Consultants suositteli raportissa DCJn lisäävän riskiä indikoivia kriteerejä, kuten huoltajien tai sisarusten aiempi kontakti lastensuojelun kanssa. Tämän lisäksi raportissa suositeltiin, että perheitä, joilla lapsi ei ole vielä syntynyt ohjattaisiin paremmin RF-palveluun. Muuten suositukset olivat nykyisen toiminnan jatkamista. (ARTD Consultants 2020, 14)

5.4 Kohderyhmän valikoimisen perusteet

Kohderyhmän valintaa on sijoittajille aina helpompi myydä, kun on tehty vankka ja perusteellinen taustatyö. Tämä indikoi toteuttajan vakavuutta ja pätevyyttä asiaan, mutta myös jo investoituja resursseja.

Tämä taustatyö on Lapset SIB Vantaan kohdalla Sitran toteuttama data-analyysi Vantaan kaupungin lastensuojelun asiakkuuksista. Analyysissa aineistona oli 167 satunnaisotantana otettua asiakasta. Asiakaslapsista 68 % oli jokin neuropsykiatriseen oireeseen viittaava haaste, esimerkkinä keskittymisvaikeudet 42 % ja impulssikontrollin vaikeudet 48 %. Arviossa 25 % asiakaslapsista neuropsykologisella oireilulla on ollut vaikutus lastensuojelun asiakkaaksi tulemisessa. Analyysissa myös todettiin, että jo yhden vuoden viive neuropsykologisten oireiden tunnistuksessa kasvattaa käytettyjen palveluiden määrää. Sitran mukaan varhainen tunnistaminen on parasta tehdä jo 3–4-vuotiaille. Arviossa alkavista lastensuojelun asiakkuuksista olisi voitu ehkäistä jopa 10 % riittävän varhaisen tunnistamisen ja tuen avulla. Kokonaiskustannusten säästöpotentiaaliakin oli tutkittu ja noin 58 asiakkaan kohdalla onnistutaan ehkäisemään varhaisen tunnistamisen ja puuttumisen avulla jopa 40 % asiakkuuksista. Tämä tarkoittaisi Sitran laskelmien mukaan 12 vuodessa

noin 7 479 000 €. Vuonna 2019 SIBin kautta perhekumppanin saaneita perheitä oli 37 ja lapsia 42. (Marila-Penttinen Leena 2020,4 ,5)

Australiassa taustatyöstä suurin osa tuli Yhdysvalloissa 1974 perustetusta Homebuildersista, jossa perhekumppanin tavoin annettiin perheelle case-työntekijä, joka auttoi perhettä arjen rutiinien suunnittelussa ja ongelmien ratkaisussa. Kuten sivulla 16 jo mainittiin myös The Benevolent Society, joka on jo pitkään tehnyt työtä lastensuojelun kanssa, oli SIBissä palvelun tuottajana ja toi näin oman laajan osaamisensa. Homebuilders projektissa, johon BSSBB pitkälti työssään nojaa, oli huomattu, että suurimman vaikutuksen intensiivinen interventio sai korkeimman riskin perheissä eli perheissä, joissa lapsella on korkea riski joutua huostaanotetuksi. Näillä perheillä oli aiempaa historiaa lastensuojelun kanssa tai ne omasivat huostaanottoon johtavia piirteitä. (Office of Social Impact Investment 2013, 30)

6 SIBien toteutus

Tässä kappaleessa avataan, mitä SIBin toteutus vaatii sekä miten vertailtavat SIBit on toteutettu. Lopussa käydään läpi miksi kyseiset SIBit on toteutettu juuri tällä tavalla. Onnistuminen projektissa määräytyy sen toteutuksesta ja tämä kappale on siksi olennainen osa opinnäytetyötä.

SIBin toteutuksen suunnittelu on tärkeä osa projektia, sillä se määrittää suoraan, kuinka tehokkaasti ongelman ratkaisu onnistuu vai onnistuuko se lainkaan. Toteutustapa myös määrittää pitkälti käytetyt palveluntuottajat.

6.1 SIBien toteutukset

Suomessa Lapset SIB on Vantaalla toteutettu perhekumppanin muodossa. Perhekumppani on palvelu, jota SOS-lapsikylä tarjoaa. Asiaa avattiin jo vähän sivulla 10 eli siinä kohde perhe saa perhekumppanin, joka auttaa ja neuvoo perhettä. Kumppanin on tarkoitus auttaa perhettä järjestämään arkielämä niin, että perhe pärjää omillaan. Tämä tarkoittaa arjen suunnittelua ja tasaisia yhteydenottoja. Perhekumppani voi myös auttaa perhettä saamaan lisäpalveluita, kuten kodinhoitajaa, lastenhoitoa tai psykiatrista neuvontaa. Periaatteessa lisäpalvelu voi olla mitä tahansa. (SOS-Lapsikylä s.a.b) Haastattelussa Jani Kempas avasi, että lisäpalveluista yleisin on kodin- ja lastenhoito palvelut. (Kempas 10.11.2020.)

Perhekumppani toimii siten, että perhe, joka täyttää kriteerit, jotka ovat 3–4-vuotiaat lapset, joilla on neuropsykiatrisia oireita, esimerkiksi haasteita keskittymisessä tai tunne-elämässä ja joiden vanhempi/vanhemmat kokevat haasteita lapsen kasvattamisessa, ottaa yhteyttä Vantaan kaupunkiin ja heille tarjotaan perhekumppani. Tämän jälkeen perhe tapaa perhekumppanin kanssa mielellään kasvotusten tasaisin väliajoin. Käyntien määrää pyritään vähentämään ajan kuluessa, jotta perhe saavuttaa itsenäisyyden. (Vantaan kaupunki s.a.b)

Perhekumppanilla pyritään ehkäisemään raskaiden ja kalliiden lastensuojelupalvelujen käyttöä tarjoamalla tukea ennen kuin kyseiset palvelut tulevat tarpeeseen. Lisäpalveluiden ei tosin tulisi tulla kalliimmiksi kuin palvelut, joita koetetaan välttää, sillä se tarkoittaisi SIBin epäonnistumista. (Kempas 10.11.2020.)

BSSB:ssä taas käytetään Resilient Families palvelua, kuten sivulla 12 jo avattiin, joka toimii pitkälti samalla tavalla kuin SOS-lapsikylän perhekumppanipalvelu. Kohde perheelle annetaan case-työntekijä, joka pyrkii työskentelemään saman perheen kanssa koko pro-

sessin ajan vahvistaen näin luottamussidettä. Resilient families palvelu kestää joka perheen kohdalla maksimissaan 12 kuukautta. Periodi aloitetaan hyvin intensiivisesti ja vähitellen irtaudutaan palvelusta ja näin lisätään perheen itsenäistä toimintakykyä. (ARTD Consultants 2020, 41) Pyrkimyksenä on saada perhe turvalliseksi ja itsenäiseksi korkeintaan 12 kuukauden jälkeen. (Office of Social Impact Investment s.a.b, 1) RF-työntekijäksi kutsuttu case-työntekijä tapaa perhettä useasti koko hoitoajanjakson aikana ja auttaa perheitä järjestämään rutiineja, joista he hyötyvät. Työntekijä voi myös ohjeistaa perheelle lisäpalveluita niitä tarvittaessa. Näitä ei ole erikseen rajoitettu vaan niitä myönnetään ta-pauskohtaisesti. Perheen suunnitelmat pyritään rakentamaan perheen toiveiden mukaan ja heidän ehdotustensa pohjalta, jotta suunnitelmiin saadaan omistuksen tunne ja perhe kokee, että se on heitä varten. (ARTD Consultants 2020, 41)

6.2 Perustelut valitulle toteutusmetodille

Vantaan Lapset SIBin toteutus perustuu SOS-Lapsikyläsäätiö ry:n Perhekumppani ohjelmaan. Ohjelman pilotti aloitti vuonna 2016 eli se oli ollut toiminnassa noin kolme vuotta ennen kuin sitä ryhdyttiin käyttämään Vantaalla Lapset SIBin rahoittamana. Perhekumppani on Varkauden kaupungin ja SOS-Lapsikylän yhteisten selvitysten pohjalta kehitetty ratkaisu. Selvityksissä huomattiin, että kunnan palvelut eivät ole tarpeeksi tehokkaita perheille, jotka tarvitsisivat erityistukea useammalta taholta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö s.a.) Lapset SIBin salkunhoitaja Jani Kempaksen mukaan päätös käyttää perhekumppania syrjäytymisen ehkäisyssä perustui pitkälti vahvaan yleiskäsitykseen sen toimivuudesta. (Office of Social Impact Investment s.a.a) Tästä huolimatta SOS-Lapsikylä oli tilannut syksyllä 2019 Owlgroupilta ulkoisen arvion palvelun vaikuttavuudesta eli samoihin aikoihin, kun Lapset SIB -hanke aloitettiin. Arvioinnin keskeisiä kysymyksiä olivat:

”Missä määrin perhekumppanimallin tulos- ja vaikuttavuustavoitteet on saavutettu, maksaako perhekumppanimalliin investointi itsensä takaisin ja millä ehdoin, miten perhekumppanimallin vaikuttavuus syntyy, mikä rooli vaikuttavuuden syntymisessä on palvelujärjestelmällä, toimintakulttuurilla, palveluiden kohdentamisella ja muilla mahdollisilla tekijöillä ja mitkä ovat tärkeimmät mittarit, jotka palvelun vaikuttavuuden todentaminen nyt ja jatkossa vaativat?”(Owlgroupp 2019, 5)

Kysymykset kartoittavat pitkälle samoja asioita, kuin mitä SIBissä tarvitaan, mikä on mielestäni vähintäänkin mielenkiintoinen sattuma ottaen huomioon arvioinnin tilausajankohdan ja Lapset SIBin aloituksen.

BSSBB Australiassa perusti suurimman osan toteutusratkaisuihinsa Homebuilderssiin (aiemmin käsitelty s. 12, 19, 20, 21). Tosin alun intensiivijakson pituutta muutettiin pidemmäksi varmistuen pysyvemmän muutoksen perheessä. (ARTD Consultants 2020, 47) Homebuilders ohjelmalla Institute of Family Development aloitti perheiden auttamisen vuonna 1974. (Institute for Family Development s.a.a) Instituutio on sittemmin saanut huomiota maailmalla kyseisellä ohjelmalla. Se on Yhdysvaltojen vanhin ja parhaiten dokumentoitu perheen säilyttämiseen tarkoitettu ohjelma. Instituutio sijaitsee Washingtonin osavaltiossa, mutta tarjoaa palveluitaan ympäri Yhdysvaltoja ja maailmaa. (Institute for Family Development s.a.b)

Homebuilders tarjoaa intensiivistä kodin sisällä tapahtuvaa interventiota, neuvontaa ja elämän taitojen koulutusta perheille, joiden lapsella on riski joutua huostaanotetuksi. Se ottaa vastaan vain perheitä, jotka on ohjattu sen palveluihin osavaltion toimesta. Homebuildersia voi käyttää kaikki perheet, joilla on 17-ikävuoteen asti olevia lapsia, joilla on riski joutua huostaanotetuksi. Ohjelmaa myös tarjotaan perheille, joille lapsi palautetaan huostaanotosta tai vaikeassa adoption jälkeisessä tilanteessa. Homebuilders tarjoaa laajalti apua terapeuteista lasten mielenterveysongelmiin aina nuorten ongelmien ratkaisuun, jotka voisivat eskaloitua rikollisuuteen. (Institute for Family Development s.a.a)

Homebuilderssia on sen pitkän elinkaaren aikana evaluoinut useat tahot useiden vuosien ajan. Ensimmäinen ulkopuolinen raportti ohjelmasta tehtiin vuonna 1994 ja sen jälkeen niitä on tehty muutaman vuoden välein viimeisimpänä vuonna 2006 the Washington State Institute for Public Policy teettämä meta-analyysi, jossa todettiin, että joka dollariin, joka ohjelmaan tai hyvin samanlaisiin ohjelmiin on laitettu, on tuottanut hyötyä 2,54 dollaria. (Institute for Family Development s.a.b) Ohjelman perustamisen jälkeen se on palvellut yli 15 000 perhettä. Sen viimeisimmän datan perusteella kuusi kuukautta palvelun lopettamisen jälkeen 86 % lapsista vältti huostaanottoa. (Institute for Family Development s.a.a)

Homebuilders on jatkuvan kehityksen aikana huomannut seitsemän eri avainelementtiä onnistumiselleen. Nämä ovat interventio kriisipisteessä, hoitoa luonnollisessa ympäristössä, tavoitettavuus ja vastaaminen, intensiivisyys, matala työmäärä, tutkimukseen perustuvat interventiot ja joustavuus. Homebuilders toimi parhaiten, kun perhe tavoitettiin kriisissä ja perheen ohjauksesta palveluun otetaan heihin yhteyttä 24 tunnin sisällä. Melkein kaikki palvelut toteutettiin perheen kotona tai yhteisössä, sillä siellä ratkaistavat ongelmat ovat. Perheillä oli ympäri vuorokauden ja koko viikon ajan mahdollisuus ottaa yhteyttä terapeuttiin ja sessioiden aikaa ei oltu rajattu. Palveluita tosin tarjottiin vain asiakkuuden ensimmäisellä neljällä viikolla, jolloin pahimmat kriisit pyritään ratkaisemaan ja perheelle opetetaan tarvittavat elämän taidot. Jokainen perhe käytti arviolta 40 tunnista 50 tuntiin suoraa palvelua. Terapeuteilla oli vain kaksi kolme tapausta kerrallaan, mikä antoi

terapeuteille mahdollisuuden työstää tiettyjä yksittäisiä ongelmia perheen kanssa. Terapeutit käyttivät vain tutkitusti toimivia interventioita, kuten motivaatiohaastattelua, vanhempien kouluttamista, taitojen rakentamista ja käyttöterapiaa. Tarvittavia palveluja myös tarjottiin laajalti rahallisesta tuesta perustaitojen harjoitteluun. (Institute for Family Development s.a.a)

7 Onnistumisen kriteerit

Tässä kappaleessa käydään läpi, mitä onnistumisen kriteerit ovat SIBille ja miksi ne ovat niin olennaisia. Tämän lisäksi avataan vertailtavien SIBien kriteerit ja niiden perustelut. Kappale avaa suoraan ne asiat, joilla onnistuminen on tapahtunut/tapahtuu projekteissa.

SIBin tärkeä ominaisuus on vaikuttavuuden määrittäminen ja niiden mittareiden valitseminen, jotka parhaiten tätä mittaavat. Syy vaikuttavuuden määrittämisen tärkeydelle on se, että sijoitusinstrumenttina SIB tuottaa voittoa vain saadessaan aikaiseksi riittävän vaikuttavuuden kohdeongelman ratkaisussa. Toisin sanoen halutun vaikutuksen määrittäminen on suoraan SIBin onnistumisen määrittämistä. Voisi jopa sanoa, että SIBin onnistuminen riippuu suuresti siitä, miten hyvin haluttu vaikutus ja sen todentaminen on tehty ennen varsinaisten palveluiden tarjoamista. Yleisen käsityksen mukaan anglikaanisessa maailmassa nämä kriteerit ovat paljon löyhempiä kuin Suomessa. Arvelen, että tämä saattaa osittain johtua suomalaisten säntillisestä luonteesta. Vaikka tarkemmat kriteerit ovat luonnollisesti vaikeampi täyttää, antavat ne luotettavamman kuvan SIBistä sijoituskohteena. Myös onnistumisen mittarit ovat tärkeää miettiä hyvin ja rajata tarkasti. Tässä yleensä SIBeissä on käytetty helposti kerättävää dataa, kuten sairaspöissaolot, käytettyjen palveluiden kustannukset tai lastensuojeluun joutuneiden lasten lukumäärä. SIBeissä aina kerrotaan mitä mitataan, mutta mittareista tarkkoja tavoitteita ei tosin yleisesti jaeta. Tämä saattaa osin johtua niiden mahdollisesta vaikutuksesta SIBin onnistumiseen siinä tapauksessa, että huonolta vaikuttavat tulokset antaisivat projektille huononmaineen mikä saattaisi horjuttaa sijoittajien luottamusta.

Vaikuttavuuden määrittäminen ja sen mittaaminen on koettu haastavaksi SIBeissä, sillä yhteiskunnalliset ongelmat, joita niillä pyritään ratkaisemaan, eivät ole myöskään yksinkertaisia eikä niihin usein ole vain yhtä vastausta. (Kempas 10.11.2020.) Mittaamisen vaikeus tulee osittain siitä, että on vaikeaa osoittaa, että tietyt tulokset on saatu juuri SIBin ansiosta. Näistä asioista huolimatta SIB tuo vaikuttavuuden eli tulosten mittaamisella erilaisen ajatustavan julkisjohtamiseen, jossa on olemassa prosessien mittaamiskulttuuri. Prosessien mittaaminen on katsottu olevan turha ja siitä siirtyminen toimintatapaan, jossa vain tuloksilla on merkitystä, voidaan nähdä positiivisena. (Pennanen 2020, 30)

SIBit ovat payfor success mallia käyttävä sijoitusinstrumentti. Mallia voi kuvailla tulosten ostamiseksi. (Pennanen 2020, 22) Ne maksavat sijoittajille vain onnistuessaan eli jos SIB ei saavuta sille asetettuja tavoitteita, on hyvin mahdollista, että sijoittajat menettävät koko sijoituksensa. Tämä tarkoittaa, että onnistuminen on erittäin tärkeää ja koska SIBit usein toteutetaan ennaltaehkäisevä ratkaisu mielessä, on niiden kesto usein monia vuosia. Tästä johtuen usein vain ammattimaiset institutionaaliset sijoittajat voivat sijoittaa SIBiin.

7.1 SIBien kriteerit

Vantaan Lapset SIBissä onnistuminen mitataan tiettyjen käytettyjen palveluiden kustannuksina, joita verrataan historiallisesti kerättyyn dataan. Tämä tarkoittaa, että Lapset SIBissä katsotaan, mitä palveluita kohderyhmän perheet ovat käyttäneet ja kuinka paljon ne ovat maksaneet. Tätä verrataan SIBiä edeltävänä aikana käytettyihin palveluihin ja niiden kustannuksiin. Jos kustannukset ylittävät tietyn tällä hetkellä salatun summan, on Lapset SIB epäonnistunut. Tarkoituksena on siis välttää kalliita lastensuojelun palveluita, kuten avohuoltoa tai huostaanottoja. Tarkkaa summaa ei FIM anna, mutta se vakuuttaa, että sellainen on. Tämänhetkisten tietojen mukaan kalliita palveluita ei olla jouduttu käyttämään paljoakaan, mutta tarkkoja lukuja ei anneta. (Kempas 10.11.2020.)

Australiassa BSSBB taas mittasi pääosin huostaanotettujen lasten määrää. Tämä muodosti onnistumisen kokonaisarviosta noin 66 %. Vähemmässä määrin se myös huomioi case-työntekijöiden raportteja ja lastensuojelun neuvontalinjaan soitettuja puheluita. (ARTD Consultants 2020) BSSBBlle onnistumisen lisäksi sille määriteltiin tuloksen parantamisesta tuleva lisä eli mitä parempi vaikutus SIBillä oli huostaanottojen vähentymiseen, sitä enemmän sijoittajat saisivat tuottoa. Jos huostaanottojen määrä olisi vähemmän kuin viisi prosenttia SIB epäonnistuisi ja joilla ei ollut pääomasuojaa eivät saisi rahojaan takaisin. Yli viiden ja alle viidentoista prosentin muutos nähtiin miniminä onnistumiselle. Tämä tarkoittaisi parhaimmillaan sijoittajille viiden prosentin tuottoa. SIBi onnistui pääsemään 15 % ja 20 % välille. (Office of Social Impact Investment 2013)

8 Toteuttajan ja sijoittajan hyödyt

Tässä kappaleessa käydään läpi mitä yleisiä hyötyjä SIBin toteuttajat ja sijoittajat saavat kyseisestä sijoitusinstrumentista sekä vertailtavien SIBien hyötyjä niin toteuttajille kuin sijoittajille. Opinnäytetyön kannalta tämä kappale on tärkeä, sillä se tuo esille niitä syitä, miksi onnistuminen projektissa on haluttu lopputulos.

SIBien hankehallinnoija saa rahaston hallitsemisesta palkkiota, joka maksetaan vuotuisesti prosenttina koko rahaston koosta. Sijoittaja taas saa sijoitukselleen projektin lopussa tuottoa. Tämä tuotto voi vaihdella SIBeissä paljonkin ja osalla se määräytyy onnistumisen tasosta eli mitä paremmat tulokset SIBillä, sitä enemmän saa tuottoa rahalleen. Näin on esimerkiksi BSSBBssä tehty. Myös pääomasuojaus ja sen puuttuminen vaikuttaa oletettuun tuottoon.

SIBeissä käytetty tulostenostamismalli, jossa palkkio perustuu tulokseen, on hyvä siitä, että se tuo ei-voittoa tuottaville yrityksille ja vapaaehtoiselle sektorille uusia suorituskyvyn mittaamisen tapoja. Tämä lisää molempien kykyä jatkaa ja parantaa toimintaansa, mikä on varsinkin SOS-lapsikyläsäätiö ry:n kaltaisille palveluntuottajille suuri hyöty. SIBit myös luovat lisää yhteistyömahdollisuuksia eri organisaatioiden tukemisessa ja toiminnan tehokkuuden mittaamisessa. Tulostenostaminen voidaan myös nähdä lisäävän vastuullisuutta tilaajien ja palveluntarjoajien välillä, sillä heillä on suurempi selkeys, siitä mihin sijoitusvaroja käytetään. SIBien normaalia pidemmän keston vuoksi palveluntuottajien kanssa sovietaan pidemmät sopimukset, mikä voidaan nähdä lisäävän vakautta palveluntuottajalle. Tämän lisäksi SIBin onnistuminen tai epäonnistuminen ei vaikuta palveluntuottajaan. (Pennanen 2020, 26, 27) Tästä hyötyvät myös sijoittajat, sillä heille pystytään tarjoamaan selkeä ja tarkka selitys, minne heidän sijoitettuja rahoja on käytetty ja miksi.

On tosin huomioitava, että juuri pitkät sopimukset, kokeelliset yhteiskuntaohjelmat ja tuoton riippuminen täysin sovittuun vaikuttavuuden saavuttamisesta, tuovat lisää riskiä sijoittajalle. Lisäksi tuoton kasvu riippuu myös täysin saavutetun tuloksen suuruudesta. Tästä voi myös nähdä, miksi sijoittajat saattavat olla melko arkoja ennen kuin lähtevät sijoittamaan SIBeihin. Tällä hetkellä Suomessa suurimmalla osalla SIBeihin sijoittaneista tahoista on jokin intressi SIBin kyseisen yhteiskunnallisen ongelman ratkaisussa eli monikaan pelkästä tuotosta kiinnostunut sijoittaja ei ole valmis sijoittamaan SIBeihin, jotka ehkä nähdään vielä varsin alkuvaiheessa olevana kokeellisena sijoituksena. (Työ- ja elinkeinoministeriö. 2020, 1, 2) Tähän voi tulla suuriakin muutoksia tulevaisuudessa, jos useampi SIBi valmistuu onnistuneesti ja niiden varmuus sekä hyöty sijoittajalle selkeytyy.

SIBin luonteen vuoksi voisi myös väittää, että sijoittajat saavat parannettua imagoaan sijoittamalla SIBeihin riippuen niiden kehityskohteesta ja onnistumisesta. Esimerkiksi lastenhyvinvoinnin parantaminen on yleisesti katsottu olevan erittäin tärkeä ja ihailtava tavoite. Myös yhteiskunnan ongelmien ratkaiseminen hyödyttää kaikkia osallisia, sillä julkinen sektori säästää rahaa ja näin säästetyt verovarot voi sijoittaa johonkin toiseen kohteeseen. Tämä on tietysti vain epäsuora hyöty SIBin toteuttajille, mutta sen vaikutus voi näkyä kymmenienkin vuosien päähän, riippuen ratkaisun ennaltaehkäisevyydestä ja luonteesta. Esimerkiksi lasten syrjäytymisen ehkäiseminen voi näkyä useassa asiassa.

Suurimpana ja selvimpänä vaikutuksena on tietysti huostaanottojen vähentyminen, mutta jos lapsi saa kasvaa turvallisesti kotonaan, suorittaa hän todennäköisemmin pidemmälle koulutustaan ja näin pääsee parempiin töihin, mikä tarkoittanee autoja, asuntoja ja lisää lapsia. Sen sijaan, että lapsi kasvettuaan syrjäytyy ja saattaa muun ratkaisun puutteessa siirtyä rikollisuuteen tai huumeisiin, mitkä vaihtoehdot käyvät yhteiskunnalle hyvin kalliiksi. On myös huomioitavaa, että nämä vaikutukset näkyisivät vasta hyvin pitkän ajan jälkeen ja ovat toistaiseksi vain olettamia.

8.1 Vertailtavien SIBien tuotto ja kuluja

Lapset SIBi on vielä kesken sen jatkuessa vuoteen 2031, mutta jos se onnistuu, sijoittajat saavat viiden prosentin vuotuisen tuoton sijoitukselleen. Varainkeruu aloitettiin syksyllä 2018 ja on jo sulkeutunut eli Lapset SIBiin ei voi enää sijoittaa. Siihen pystyi sijoittamaan vain ammattimaiset institutionaaliset sijoittajat. Syynä tähän se, että SIB-hanke on toteutettu vaihtoehtorahastona, joka kevyemmän sääntelyn vuoksi estää ei-ammattimaiset sijoittajat sijoittajasuojan takia. Tähän toimintatapaan on tavoitteena löytää uusi malli, joka sallisi piensijoittajatkin mukaan hankkeeseen. (Sitra s.a.d), (Työ- ja elinkeinoministeriö. 2020, 3) Sijoitus on ollut minimissään 100 000 €. Tämä tosin maksetaan vasta SIBin onnistuessa vuonna 2031. Viiden prosentin vuotuisen tuoton lisäksi maksetaan takaisin myös sijoitettu summa. BSSBB tuotti onnistuessaan sijoittajille, joilla pääoma oli suojattu, kuuden prosentin tuoton ja pääomasuojaamattomille 10,5 %. Tämä maksettiin alkuperäisen sijoitetun pääoman lisäksi. (ARTD Consultants 2020, 17)

Lapset SIBissä ei ole pääomatakuuta. Jos hanke epäonnistuu, sijoittaja menettää pahimmassa tapauksessa koko sijoituksensa.

FIM Lapset SIBin rahaston hankehallinnoijana saa vuotuisesti 1,5 % koko rahaston arvosta rahaston hallintakuluina. Tämän se saa siitä huolimatta, onnistuuko SIB tai ei. Tämän lisäksi FIM voi veloittaa myös enintään samansuuruisen palkkion hankkeessa tehtävien interventioiden hallinnoinnista. Se ei tosin saa tulossidonnaista palkkiota. Lastensuojelun keskusliitto saa rahastolta korvattua sen työpanoksesta koituvat kustannukset, mutta

ei sen voittoa tavoittelemattoman luonteen vuoksi saa tuottoa. (Sitra s.a.c) SOS-Lapsiky-
läsäätiö ry:lle maksetaan Perhekumppani palveluntuottamisesta. BSSBB:ssä The Be-
nevolent Societylle luonnollisesti maksettiin palveluntuottamisesta. Westpack Foundatio-
nin ja CBA:n palkkioista en löytänyt.

Ennen loppupäätelmää ja yhteenvetoa esitän edellisissä kappaleissa käsittelemäni Laspet
SIB Vantaan ja BSSBBn erot seuraavassa matriisissa.

Lapset SIB Vantaa	BSSBB
<ul style="list-style-type: none"> • Toteuttettu Vantaalla, Suomi • Kesto 2019-2031 (12 v.) • Päätoteuttaja FIM • Syy SIBin teemalle lasten huostaanottojen kasvu • Kohderymä 3-4 vuotiaat lapset, joilla Nepsy oireita ja joiden vanhemmat eivät kykene vastaamaan heidän tarpeisiinsa elämäntilanteen vuoksi • Toteuttettu Perhekumppani palvelulla (case-työntekijä perheen tukena) • Mitataan perheiden käyttämien palveluiden kokonaiskustannuksia • Sijoittajille onnistuessa vähintään 5 % tuotto 	<ul style="list-style-type: none"> • Toteuttettu New South Walesissa, Australia • Kesto 2013-2018 (5 v.) • Päätoteuttaja The BEnevoletn Society • Syy SIBin teemalle lasten huostaanottojen kasvu • Kohderymä alle kuusi vuotiaat laspet, sekä lapsi on alttiina yhdelle tai useammalle vaaralle ja ilman toimivaa ja ennaltaehkäisevää toimintaa lapsi joutuu huostaanotetuksi. • Toteuttettu Resilient Families palvelilla (case-työntekijä perheen tukena) • Mitattiin pääosin huostaanotettujen lasten määrä ja case-työntekijöiden raportteja, sekä lastensuojelun neuvontalinjaan soitettuja puheluita • Sijoittajat joilla oli pääomasuoja 6 % tuotto ja pääomasuojaamattomille 10,5 %

9 Pohdinta

Lapset SIBiä ja BSSBBtä on nyt vertailtu eri teemojen kautta ja molemmissa projekteissa on huomattavan paljon yhtäläisyyksiä. Tässä kappaleessa kiteytetään kaikki aiemmat kappaleet ja vastataan kysymykseen kuinka mahdollista, on Lapset SIB Vantaan onnistuminen. Tämän lisäksi avataan, mitä se tarkoittaisi ja tuodaan tulevaisuuden kuvaa aiheesta.

BSSBB onnistui yli sen minimin eli toimi sijoittajien, toteuttajien ja asiakkaiden kannalta paremmin kuin he alkusi olettivat. Projektin takana oli ammattitaitoisia toteuttajia ja New South Walesissa oli aiheesta selvästi tehty tutkimusta. Myös Yhdysvaltojen Homebuilderssin onnistuminen oli varmasti rohkaisevaa. Lapset SIBissä tehty tutkimus on ollut paljon vähäisempää ja vastaavaa aiempaa projektia ei ollut tiedossa, jos perhekumppanin kolmen vuoden kokeilua Varkaudessa ei lasketa. Tästä huolimatta Vantaalla kohderyhmän valinta oli tarkempaa kuin New South Walesissa, jossa BSSBBn projektin evaluaatioissa ARTD oli osoittanut liian laajan kohderyhmän heikkoudeksi. Tämä tarkoittaisi sitä, että pelkästään toteutuksen suunnittelun ansioista Lapset SIB Vantaalla on korkea mahdollisuus onnistua.

Perhekumppani palvelu Vantaalla on myös koettu hyvin positiiviseksi sen käyttäjien keskuudessa eikä vielä tässä vaiheessa ole jouduttu turvautumaan kalliisiin lastenhoitopalveluihin. Tosin joitakin huostaanottoja on tullut. (Kempas 10.11.2020.) Vantaan Lapset SIBin kustannusrajaa ei ole kerrottu, joten jos se on asetettu liian optimistiseksi niin voi olla mahdollista, että lupaavasta alusta huolimatta projekti kaatuu. Tämä ei ole mielestäni juurikaan todennäköistä, sillä FIMillä on kokemusta TyHy-SIBistä, vaikkakin se epäonnistui, on FIM varmasti oppinut arvioimaan odotuksiaan paremmin. Tästä esimerkkinä ison toteutuskumppanin mukaan tuominen (Lastensuojelun Keskusliito), jolla on paljon SIBissä tarvittavaa ammattitaitoa jo suunnitteluvaiheessa.

Lapset SIBin jatkuessa vuoteen 2031 on vielä paljon aikaa asioiden muuttua, mutta BSSBBn onnistuminen ja Lapset SIB Vantaan samanlaisuus monessa suhteessa, sekä Homebuilderssin onnistuminen Yhdysvalloissa ja Perhekumppani palvelun onnistuminen Varkaudessa antavat vahvan kuvan siitä, että Lapset SIB Vantaa tulee saavuttamaan tavoitteensa ja onnistumaan sen loppuessa 2031. Kuinka hyvän tuloksen se saa aikaan, on vaikea arvioida, sillä FIM ei anna tietoja tarkasta määrästä säästöjä, jotta Lapset SIB Vantaa onnistuu, mutta projektin ollessa melkein BSSBN korjausehdotusten mukainen, on sillä hyvä mahdollisuus yltää vähintäänkin yhtä hyvin tuloksiin ja potentiaalia tuottaa parempiakin tuloksia. Paremman tuloksen vaikutusta sijoittajiin ei Sitra tai FIM avaa, mutta SIBin luonteen vuoksi uskon sen olevan samanlainen, kun BSSBBllä eli sijoittajat voisivat

potentiaalisesti saada 20 %- 40 % tuottoa sijoitukselleen. (Office of Social Impact Investment 2013, 23)

SIBit ovat vielä hyvin alkuvaiheessa ja vaikuttavuusinvestoimisen markkinat vasta muodostumassa. Tämä tarkoittaa, että niillä on paljon potentiaalia, mutta ennen kuin tämä potentiaali realisoituu, on tilanne vielä täynnä riskejä. Tosin riski voidaan nähdä myös mahdollisuutena ja ne sijoittajat, jotka ovat valmiita ottamaan tietoisia riskejä, usein menestyvät. Julkiselle sektorille ja palveluiden käyttäjille SIBit ja vaikuttavuusinvestoiminen ovat mielestäni erittäin positiivinen muutos ja ne voivat osoittautua hyvinkin hyödyllisiksi yhteiskunnassa, joka on koko ajan muutoksessa eikä perinteiset ja tietyllä tavalla jäykät toimintatavat enää ratkaise syntyviä ongelmia tarpeeksi nopeasti. Vaikuttavuusinvestointiin on myös assosioitu erittäin positiivinen kuva, minkä takia on mielestäni hyvä ottaa esille myös vaikuttavuusinvestoimisen liittyvä mahdollinen uhka. Uhkakuvana SIBit ja vaikuttavuusinvestoiminen laajempaan voidaan nähdä silloin kun aloitetaan vastuun siirtäminen julkisilta tahoilta pois yksityiselle. Tällaisessa tilanteessa mielestäni voi käydä kahdella tavalla: joko vastuu siirretään yksittäisille henkilöille, kuten omassa hiilijalan jäljessä on yritetty tai yksityinen yritys yrittää hyötyä mahdollisimman paljon mahdollisimman pienillä kustannuksilla, kuten Yhdysvaltojen terveydenhuollossa ja lääketeollisuudessa on käynyt. Uhkakuva tosin on hyvin epärealistinen, mutta mielestäni sen mahdollisuus on hyvä huomioida, kun ryhdytään tekemään yhteistyötä julkisen ja yksityisten sektorin kesken.

9.1 Tutkimuksen luotettavuus, jatkotutkimus

Opinnäytetyössä lähteinä olen käyttänyt vertailtavien SIBien toteuttajien omia nettisivuja ja esiteltävien järjestöjen sekä yritysten kotisivuja. Tämän lisäksi lähteenä on haastatteluni Lapset SIB rahaston salkunhoitajan Jani Kempaksen kanssa, sekä SIBeistä ja vaikuttavuusinvestoimisesta tehtyä väitöskirjaa Pekka Pennaselta. Koska SIBit ovat varsin uusi sijoituskohte, siitä on haastavaa löytää jo tehtyä tutkimusta. Mielestäni lähteet, joita olen käyttänyt ovat luotettavat ja SIBeistä suoritettu rinnakkaisvertailu on tästä syystä luotettava.

Jatkotutkimus aiheena vaikuttavuusinvestointi on täynnä mahdollisuuksia. SIBit itsessään omaavat myös paljon tutkittavaa. Lapset SIB jatkotutkimuksen kohteena on myös mahdollinen, sillä siitä ei ole vielä taloudellisia tuloksia ja se on vasta alkuvaiheessaan kolmen vuoden jälkeen.

9.2 Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyöprosessini oli varsin töyssyinen, sillä koin vaikeuksia keksiä aiheita ja aiheen valittuani en kyennyt pysymään suunnitellussa aikataulussani. Tämä osin johtuu yleisen

koronatilanteen aiheuttamista vaikeuksista ja osittain omasta syystäni. Onnekseni sain vapaasti kysyä tietoa FIMin Jani Kempakselta ja opinnäytetyöpajassa sain suuntaa opinnäytetyölleni. Lopullinen rakenne opinnäytetyölle syntyi juuri kyseisessä pajassa. Saatuani ohjeistusta ja paljon armon aikaa saadakseni työni valmiiksi olen kiitollinen opinnäytetyöohjaajalleni Juha Stenbackalle.

Opin paljon opinnäytetyöprosessini aikana tutkimustyön suorittamisesta, sen oikein aikais-
tamisesta, kirjoittamisen aloittamisesta, sekä kirjoitus tahdin ylläpitämisestä. Tulevaisuu-
dessa perehdyn aiheeseen aikaisemmin ja aloitan kirjoittamisen myös heti, kun pystyn
hahmottamaan rakennetta. Opinnäytetyön suunnitelman tekeminen auttoi paljon raken-
teen hahmottamisessa ja osoittautui hyödylliseksi vielä kirjoitusprosessissa, toimien
eräänlaisena ohjenuorana. Suunnitelman ansiosta sain työni sen nykyiseen muotoon.

Lähteet

ARTD Consultants 2020, *Final Report Evaluation of the Resilient Families service*, Sydney.

ArtD consultants. s.a. Our Story Investin in Social Impact. Luettavissa: <https://www.artd.com.au/our-story/investing-in-social-impact/> Luettu: 23.05.2021.

Australian Charities and Not-for-profits Commission 2021. Social Ventures Australia Limited. Luettavissa: <https://www.acnc.gov.au/charity/388fc70f00cf690c19037770b1de3338> Luettu: 21.05.2021.

Benevolent s.a. About us, Luettavissa: <https://www.benevolent.org.au/about-us>. Luettu 22.05.2021

CommBanks s.a. About Us Our Company History. Luettavissa: <https://www.commbank.com.au/about-us/our-company/history.html> Luettu: 23.05.2021.

Epiqus s.a.a. Etusivu. Luettavissa: <https://www.epiqus.com/etusivu.html>.

Epiqus s.a.b. Rahastot. Luettavissa: <https://www.epiqus.com/rahastot.html>.

FIM. s.a.a. FIMistä. Luettavissa: <https://www.fim.com/fi/fim/> Luettu: 21.05.2021.

FIM s.a.b. Vastuullisuus ja vaikuttavuus. Luettavissa: <https://www.fim.com/fi/vastuullisuus-ja-vaikuttavuus/vaikuttavuus/> Luettu: 30.03.2021.

FIM 2019. S-Pankki ostaa Epiquksen. Luettavissa: <https://www.fim.com/fi/tiedotteet/2019/s-pankki-epiqus/> Luettu: 21.05.2021.

<https://sibdatabase.socialfinance.org.uk/s.a.g>, s.a. Luettavissa: <https://sibdatabase.socialfinance.org.uk/> Luettu: 28.04.2021.

Irmeli, P., Ritva, H., Jarno, T., Anneli, O., Pauliina, T. & Pirjo, J. 2019, *Työkykyjohtamisen monitoimijaista kehittämistä TYÖHYVINVOINTI-SIB -HANKKEEN ARVIOINTI*, Työterveyslaitos.

Institute for Famil Development s.a.a. Luettavissa: http://www.institutefamily.org/programs_IFPS.asp.

Institute for Famil Development s.a.b. Luettavissa: http://www.institutefamily.org/AboutUs_agency.asp.

Kempas, J. 10.11.2020. Johtaja, vaikuttavuussijoittaminen. FIM. Haastattelu. Helsinki.

Lapset SIB s.a.a. Tutustu toimintaan. Luettavissa: <https://www.lapsetsib.fi/fim/?view=Tutustutoimintaan> Luettu: 30.03.2021.

Lapset SIB s.a.b. FIMistä Luettavissa: <https://www.lapsetsib.fi/fim/SIB> Luettu: 21.05.2021.

Lastensuojelun Keskusliitto s.a.a. Yhteistyökumppanit. Luettavissa: <https://www.lskl.fi/hankkeet/lapset-sib/yhteistyokumppanit/> Luettu: 30.03.2021.

Lastensuojelun Keskusliitto s.a.b. Meistä. Luettavissa: <https://www.lskl.fi/meista/lastensuojelun-keskusliitto/> Luettu: 05.05.2021.

Lastensuojelun Keskusliitto s.a.c. Organisaatio. Luettavissa: <https://www.lskl.fi/meista/organisaatio/> Luettu: 05.05.2021.

Marila-Penttinen Leena 2020, *Kokemuksia-vaikuttavuusinvestoinnista-lasten-ja-nuorten-palveluissa_Vantaa_11.6.2020*, Vantaan kaupunki, Vantaa.

Office of Social Impact Investments s.a.a Evaluation of the Social Impact Investment. Luettavissa: <https://www.osii.nsw.gov.au/tools-and-resources/evaluation-of-the-social-impact-investment/> Luettu: 23.05.2021.

Office of Social Impact Investment s.a.b The Benevolent Society Factsheet Luettavissa: <https://www.osii.nsw.gov.au/assets/office-of-social-impact-investment/The-Benevolent-Society-Factsheet-FINAL-October-2017.pdf> Luettu 22.05.2021

Office of Social Impact Investment 2013. TBS investor presentation. Luettavissa: <https://www.osii.nsw.gov.au/assets/office-of-social-impact-investment/files/TBS-Investor-Presentation.pdf> Luettu: 22.05.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö s.a. Perhekumppani kulkee perheen rinnalla palveluviidakossa. Luettavissa: <https://minedu.fi/en/-/perhekumppani-kulkee-perheen-rinnalla-palveluviidakossa> Luettu: 05.05.2021.

Owalgroupp 2019, *Vaikuttavuutta kohtauspinoilla SOS-Lapsikylän Perhekumppani -toimintamallin arviointi*.

Pennanen, P. 2020, *Valtiotieteellinen tiedekunta Helsingin yliopisto*, Helsinki.

Rapo, M. s.a, *Tilastokeskus*. Luettavissa: https://www.stat.fi/til/vaerak/2012/vaerak_2012_2013-03-22_tie_001_fi.html Luettu: 19.05.2021.

Socialventures s.a. *Benevolent society Social Benefit Bond*. Luettavissa: <https://www.socialventures.com.au/case-studies/benevolent-society-sbb/> Luettu: 22.05.2021 *Sitra* s.a.a. SIB rahastot Luettavissa: <https://www.sitra.fi/hankkeet/sib-rahastot/> Luettu: 30.03.2021.

Sitra s.a.b. Powerpoint esitys SIBeistä Luettavissa: <https://slideplayer.fi/slide/13418500/> Luettu: 30.05.2021.

Sitra s.a.c. Kysymyksiä ja vastauksia Sitrasta Luettavissa: <https://www.sitra.fi/aiheet/kysymyksia-ja-vastauksia-sitran-toiminnasta/> Luettu: 28.04.2021.

Sitra s.a.d. Lapset ja nuoret SIB kysymyksiä ja vastauksia Luettavissa: <https://www.sitra.fi/artikkelit/lapset-ja-nuoret-sib-kysymyksia-ja-vastauksia/> Luettu: 30.03.2021.

Sitra 2019. Suomen ensimmäinen SIB-hanke vahvisti työkykyjohtamista tavoitteet saavutettiin osittain. Luettavissa: <https://www.sos-lapsikyla.fi/tutustu-meihin/historia/> Luettu: 22.05.2021.

Sotkanet s.a. Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–20-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL). Luettavissa: <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/taulukko/?indicator=sw7xAAA=®ion=szYrAQA=&year=sy4rtjbV0zUEAA==&gender=t&abs=f&color=f&buildVersion=3.0-SNAPSHOT&buildTimestamp=202103120740>.

SOS-lapsikylä s.a. Perhekumppani. Luettavissa: <https://www.sos-lapsikyla.fi/perhekumppani/> Luettu: 22.05.2021 *SOS-lapsikylä 2019.* SOS-lapsikylä järjestö on auttanut neljää miljoonaa lasta 70-vuodessa. Luettavissa: <https://www.sos-lapsikyla.fi/blog/2019/04/25/sos-lapsikylajarjesto-on-auttanut-neljaa-miljoonaa-lastaa-70-vuodessa/> Luettu: 22.05.2021.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL s.a. Mikä on THL. Luettavissa: <https://thl.fi/fi/thl/mika-on-thl>.

The Government Outcomes Lab 2020. Benevolent Society Social Benefit Bond Luettavissa: <https://golab.bsg.ox.ac.uk/knowledge-bank/indigo/project-database/benevolent-society-social-benefit-bond/> Luettu: 21.05.2021.

Työ- ja elinkeinoministeriö 2020. Yhteenvetot tulosperusteisista rahoitussopimuksista (SIB, EIB) Suomessa. Luettavissa: https://tem.fi/documents/1410877/21184793/Vaik.inv.+osaamiskeskus_SIB-+ja+EIB-yhteenveto_23.11.2020.pdf/f82bddbf-1ec3-d26e-1fe2-615b6e03ff66/Vaik.inv.+osaamiskeskus_SIB-+ja+EIB-yhteenveto_23.11.2020.pdf?t=1606114562635 Luettu 21.05.2021

Vantaan kaupunki s.a.a. Lapset SIB Vantaa Luettavissa: https://www.vantaa.fi/terveys-ja_sosiaalipalvelut/lapsiperheiden_palvelut/tukea_lapselle_ja_nuorelle/lapset_sib_vantaa Luettu: 31.03.2021.

Westpac s.a. Company overview. Luettavissa: <https://www.westpac.com.au/about-westpac/westpac-group/company-overview/> Luettu: 22.05.2021.

Wikipedia 2021a. New South Wales Luettavissa: https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=New_South_Wales&oldid=1023719974 Luettu: 18.05.2021.

Wikipedia 2021b. Vantaa Luettavissa: <https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Vantaa&oldid=1023852474> Luettu: 18.05.2021.